

ՇԱՐԱԿԱՆ

**Չորրորդ բարեփոխում
հրատարակություն**

ՀՏԴ 783
ԳՄԴ 85.318
Շ 361

*Շարական: Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցույ
Շ 361 / Յօրինուած Սուրբ Թարգմանիչներու, Սուրբ Շնորհալիի եւ
այլ Սուրբ Հայրապետներու եւ Վարդապետներու կողմէ;
Աշխարհաբարի վերածեց՝ Եփրեմ Արք. Թապազեան. - Եր.:
Հեղինակային հրատարակովթին, 2017. - 1016 էջ:*

ՀՏԴ 783
ԳՄԴ 85.318

ISBN 978-9939-0-2164-5

© Եփրեմ Արք. Թապազեան, 2017

ՇԱՐԱԿԱՆ

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ

Յօդինուած

Սուրբ Թարգմանիչներու, Սուրբ Շնորհալիի
եւ այլ Սուրբ Հայրապետներու
եւ Վարդապետներու կողմէ

Աշխարհաբարի Վերածեց

Եփրեմ Արք. Թապազեան

ԵՐԵՒԱՆ

2017

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ արարողութիւններուն, ժամերգութեանց թէ Ս. Խորհուրդներու ընթացքին հոգեթով միջամտութիւն մը կը դրոշմեն շարականները: Հայոց գիրերու գիտին յաջորդող ոսկեդարեան ժամանակաշրջանը եղած է ոչ միայն Սուրբ Գրային թարգմանութիւններու յանձնառութիւն, այլեւ երաժշտական միջոցառումներու, երգեցողութեան արտայայտութեան նախաձեռնութիւններու սկիզբ մը, որով ծաղկած է Հայոց Եկեղեցին: Զրիստոսի կեանքին կարեւոր հանգրուաններուն յատուկ ստեղծագործական աշխատանքներ կատարած են մեր սրբազան հայրերը, ժողովուրդին սիրելի եւ ներշնչող տրամադրութիւն շնորհելու նախանձախնդրութեամբ:

Հայ Եկեղեցւոյ հինգ տաղաւարներուն, Հոգեգալստեան, Սուրբերուն, Մարտիրոսներուն եւ Ննջեցեալներուն ձօնուած բազմատեսակ շարականներ յօրինուած են: Անոնք այնքան արտայայտիչ են իրենց յուզական, գովերգական, փառաբանական եւ աստուածաբանական տուեալներով, որ հաւատացեալ ժողովուրդը կը բարձրացնէ առաքինութեան ոլորտները, նոյնանալով բանաստեղծ մեր հայրերուն հոգեմորոգ ներաշխարհային մթնոլորտին:

Շարականները ունին գեղարուեստական դրոշմ եւ կը բխին խոր պահանջէ մը, որ ինքնաբոյս է եւ ոչ պարտադիր կամ բռնագրօսիկ, որ չենթարկուիր քննաքննի կամ պահուն ստեղծած վաղանցուկ տրամադրութեան, այլ դէպի յաւերժը բարձրացող թռիչք մը կը խտացնեն, որոնց իլուր հոգին իր բացառիկ խնդութիւնը կ'ապրի:

Գերշ. Տ. Եփրեմ Ս. Արք. Թապագեան ամենայն սիրով ու հաւատքով հակած է շարականներու աշխարհին վրայ, հայ ժողովուրդին ներկայացնելու անոր ամբողջական գանձերը, զրաբարեան բնագրին միացնելով իր կողմէ թարգմանուած աշխարհաբար իմացութիւնը, որպէսզի այս հրաշալի ստեղծագործութիւնները չմնան վերացական ոլորտի գիտելիքներ, այլ թափանցեն ժողովուրդի զանգուածին հոգեմտաւոր կեանքէն ներս:

Ինչո՞ւ ստեղծուած են շարականները: Պատասխանելու համար այս հարցումին, հարկ է դիմենք վկայութեան քրիստոնէութիւնը վաղուց ընդունած մեր ժողովուրդին, որ հաւատացած է, թէ Աստուծոյ հետ զրուցելու, խնդակցելու միակ լեզուն է շարականը: Նոյնպէս համոզուած է հաւատացեալը, թէ շարականը ուղղութիւն կու տայ հոգեմտաւոր ճամբորդութեան, այսինքն՝ իր կեանքին: Հարազատ ժառանգութիւն մըն է այս, որ փտածութիւն չի ճանչնար, ազդեցութիւններէ հեռու է ու նոր «ներդրումներու» չի հանդուրժեր:

Իւրաքանչիւր շարական, իր մեղեդիական քնարականութեամբ կամ քնքշութեամբ, խտացուած բարոյական իմաստութիւն է, նոյնպէս եւ աստուածաշնչական մեկնաբանութիւն, ուսանելի իւրայատուկ դաս, որ նոյն ատեն ունի նաեւ աստուածաբանական խորք: Ամենկեկեկին միացնող տեսանելի ներգործութիւն է շարականը, ազգային ու ցեղային արմատներուն կապող հրաշագործ զօրութիւն:

Շուրջ հազար տարիներու վրայ՝ ոսկեդարէն մինչեւ 15-րդ դար երկարող ստեղծագործութիւններու ամբողջութիւն մըն է ան. մատենագիր, թարգմանիչ, դպիր ու ծաղկող, երաժիշտ ու մտածող ճգնաւոր, մենակեաց բանաստեղծ ու ձայնաւոր, բոլորը միատեղ հաւաքական խորհուրդ են փառաբանելու համար զԱստուած, Արարիչը երկնի ու երկրի:

Ի՞նչ փոյթ թէ լեզուն մեր օրերու լեզուական ըմբռնողութեան չի պատշաճիր, ու այդ տրամաբանութիւնը դարերու պատկերը կ'ամփոփէ, բայց ժողովուրդը կը հասկնայ խորապէս, թէ աստուածային զրոյց մըն է եղածը, անտեսանելի Աստուծոյն հետ, որուն յաիտենական ներկայութեան կը հաւատայ ու խոր պաշտամունք ունի Անոր նկատմամբ: Նոյնպիսի համոզումով կը հասկնայ նաեւ շարականին փոխանցած պատգամային ներդաշնակ, եթերային իմաստութիւնը:

Եփրեմ սրբազան արտայայտած է իր հաւատարմութիւնը հանդէպ դարաւոր մեր ժառանգութեան, մշակութային անկրկնելի այս գանձերուն ուժին, ու հակած է շարականագիրներուն սուրբ ստեղծագործութիւններուն վրայ, կատարելով գրաբարէն աշխարհաբարի թարգմանութիւն, առ ի գիտութիւն, առ ի զարգացում ոչ միայն եկեղեցասէր հաւատացեալին, այլ նաեւ մեր գրականութեամբ, մեր մշակոյթով շնչող հոգեւորականին, ուսուցիչին, հայագէտին, բանասէրին, արուեստագէտին, ուսանողին:

Խորենացիներ, Շնորհալիներ, Մանդակունիներ, Օձնեցիներ, Չորափորեցիներ, Լամբրոնացիներ, յանձնառու զգացողութեամբ, գիտակից էին իրենց կատարած աշխատանքին զօրութեան: Դարերը որքան

ալ փոխեն իրենց դիմագիծը, մարդկությունը որքան ալ հետեւի ոչնչաբանական փիլիսոփայութեան կամ մակերեսային վաղանցուկին, շարականներու գիտութիւնը եւ ներգօր հմայքը պիտի մնան յաւերժական, որովհետեւ աստուածային ներշնչումի արդիւնք են անոնք: Արդէն, միջնադարէն ետք ոչ մէկ յաւելում չէ արձանագրուած շարականագրութեան արուեստին մէջ: Ոչ մէկ յանդգնութիւն նորութիւն ներմուծելու շարակնոցի մէջ: Պարբերաբար լսուած օտարոտի կարգ մը «հոգեւոր երգերը» չեն վերաբերիր մեր հաւատքին ու ազգային մեր ներշնչաբանին, ու կը մերժուին Հայաստանեայց Եկեղեցոյ համագումար համոզումներէն:

Նախքան այս յառաջաբանը գրելը մեր տրամադրութեան տակ ունեցանք թարգմանուած շարակնոցը: Սերտեցինք, հիացումով կարդացինք մաքուր հայերէնով եւ գրաբար բնագրին հաւատարիմ եղող թարգմանութիւնը: Կրկնակի եղաւ մեր հիացումը, որովհետեւ մօտէն ծանօթացանք այնպիսի գրականութեան մը որ պարզապէս պարծանք կ'առթէ:

Մեր գրութեան սկիզբը յիշեցինք մեր եկեղեցոյ հինգ տաղաւարները ու անոնց ձօնուած շարականները. Քրիստոսի ծնունդը մեզի կը ներկայանայ իբրեւ *«խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի»*: Աստուած իր Միածին Որդին որկեց աշխարհ մեղաւոր մարդու փրկութեան համար.-

«Մեծ է եւ սքանչելի խորհուրդը որ այսօր յայտնուեցաւ. հովիւներ հրեշտակներուն հետ կ'երգեն, աշխարհին աւետիս կու տան:

Նոր Արքայ մը ծնաւ Բեթղեհէմ քաղաքին մէջ. մարդոց որդիներ, օրհնեցէք որովհետեւ մեզի համար մարմնացաւ:

Երկինքին եւ երկրին անբաւելին խանձարուրի մէջ փաթթուեցաւ եւ առանց Հօրմէն բաժնուելու սուրբ այրին մէջ բազմեցաւ»:

Մեծ պահոց եօթը շաբաթներուն վրայ երկարող մեր աղօթաբոյր եւ սրտառու շարականները մէյ-մէկ գրական գոհարներէն.-

«Մեղքերու ծովը զիս կ'ալեկոծէ, դուն որ բարի Նաւապետ ես, նաւահանգիստ շնորհէ ինձի, ամենակալ Հայր:

Պատրանքներու խորերը զիս կորուստի կը մատնեն բայց դուն, բարի Նաւապետ, նաւահանգիստ շնորհէ ինձի, ամենակալ Հայր»:

Մեծ պահոց ապաշխարութեան յատուկ այս շարականները, ո՞ր կը տանին մեզ եթէ ոչ դէպի անմեղութեան ոլորտները, դէպի դաշտերը յուռթի, «ուր շուշաններ կը ծաղկին, շարականի գետին մօտ»:

Ծաղկազարդի ծաղկուն եւ լուսաբորբ պահը, մանուկներու անմեղ մասնակցութեամբ, ունի իր թովիչ ազդեցութիւնը:

«Այսօր ծերերը ձիթենիի, եւ տղաները արմաւենիի ոստերով հրեշ-

տակներու դասերուն հետ կ'օրհնաբանէին՝ ովսաննա՛, օրհնեա՛լ ըլլայ Տիրոջ անունով եկողը»:

Յարութեան շարականները ոչ միայն կը պատգամեն թէ Քրիստոս յարութիւն առաւ մեռելներէն, այլեւ գանոնք լսողը կը սարսռայ, կը տեղադրուի դարեր առաջ պատահած հրաշքին միջավայրին մէջ, հոգին կ'ազնուանայ, ու իր կողքին աղօթողին հետ կ'եղբայրանայ:

«Ամնահ եւ երկնաւոր Փեսան այսօր մեռելներէն յարութիւն առաւ. քեզի ուրախ աւետիս, երկրաւոր հարս՝ եկեղեցի. ցնծութեան ձայնով օրհնէ Աստուածդ ո՛վ Սիոն»:

«Իտաբեր կիներուն հետ առաւօտ կանուխ քեզի կու գանք, յախտե՜նական կենդանի Քրիստոս. խունկերու փոխարէն մեր օրհնաբանութիւնները ընդունէ:

Աւետաբեր սուրբ հրեշտակին փոխարէն քու գթութիւնդ թող հանդիպի մեզի գիտութեան յոյսով՝ մեր հոգիները մխիթարելու եւ լուսատրելու:

Անոնց (կիներուն) հետ աւետաբանելով միայն քու հրաշքներդ պիտի քարոզենք, դուն որ մեռելներէն յարութիւն առիր, ամենագօր ամնահ Թագաւոր»:

Երրորդ տաղաւարը Այլակերպութեան հրաշքը կ'ուրուագծէ: Թաքօր լերան վրայ Քրիստոսի անձէն ճառագայթող լոյսը Անոր աստուածութիւնը կը բացայայտէ:

«Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ, այլակերպումիդ պահուն սոսկալի անապական լոյսի ծաւալումը տեսնելով առաքեալները եւ մարգարէները զարհուրեցան. ուստի աստուածային լոյսով զարդարուած, երկնայիններուն հետ երկրայիններս՝ հրաշալի ձայնով քեզ կը բարեբանենք Թաքօր լերան վրայ»:

Աստուածածնայ նուիրուած շարականներէն որեւէ մէկը հաւատացեալը կը հրաւիրէ դէպի ինքնաքննարկում, հոգեւոր մաքրագտում:

«Այսօր Աստուած Բանը, նախամայրը մեղքէն ազատող կոյսերուն մայրը երկինք փոխադրեց դասելով զայն աստուածային խորաններուն անպատմելի կեանքին մէջ. ուստի սուրբ եկեղեցին հրճուողական ձայնով նոր օրհնաբանութիւն կ'երգէ քեզի»:

Այսօր տիրամայր սրբուհի կոյսը, հրեշտակներու դասերուն միջոցաւ աւանդեց իր սուրբ հոգին, գերարփիի նման փայլելով եւ ահեղ հրեղէններու դասերուն նմանելով. ուստի սուրբ եկեղեցին հրճուողական ձայնով նոր օրհնաբանութիւն կ'երգէ քեզի»:

Արդեօք ուրիշ ազգեր եւս ունի՞ն նման խորքով ու տարողութեամբ

փառաբանանք, խնդրանք կամ բաղձանք ուղղուած տիեզերական Մօր, Աստուածամօր:

Խաչվերացը որքան տառապակոծ, նոյնքան յուսատու եւ փրկարար հոգեբանութիւն մը կը փոխանցէ ժողովուրդին: «Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանենք եւ գտորք խաչելութիւնդ քո փառաւորենք»: Տրամաթախիծ տրամադրութեան պահն է սա, բայց որ փրկութիւն կը խոստանայ: Խաչի պաշտամունք չէ սոսկ, այլեւ տառապանքին մէջ մխիթարութիւն զգալու բացառիկ պահ մը:

«Տէր, քու սուրբ խաչող սրբութիւն սրբոց շնորհեցիր եկեղեցիին, որովհետեւ անոր վրայ քու անարատ ձեռքերդ գամուած տարածելով՝ բանական կենսատրոններդ քու մօտդ հաւաքեցիր. կ'աղաչենք քեզ Տէր, քու սուրբ խաչող հովանիին տակ պահպանէ մեզ»:

Ու այսպէս կը շարունակուին տօնական ցնծութիւններու, Տէրունի յիշատակութիւններու հասցեագրուած ցնծութիւնները, իսկ Հոգեգալուստի նուիրուած շարականները համակ աստուածաբանութիւն են, ուր շեշտուած է Մօրք Հոգիին Աստուծմէ բխած ըլլալու ճշմարտութիւնը:

Տեսութիւն չեն ասոնք, այլ գործնապաշտ զգացողութիւն, որ մարմինէն ներս թափանցելով կը խռովէ հոգիդ, կը ջերմացնէ սիրտդ, քեզ կը վերածէ նոր մարդու, կը գիտակցիս եղեալին ու չեղեալին, մշտնջենականին ու վաղանցուկին առկայութեան:

Փա՛ռք մագաղաթեայ մեր ստեղծագործութեան, փա՛ռք մեր ծաղկուն գրիչներուն տաղանդին: Արժեւորենք զանոնք հայ ժողովուրդ, ու չնկատենք լավկան կամ հոգեխռով երաժշտութիւն, կեանքին տետողութիւնը յիշեցնող յուշարար:

Հինգերորդ դարէն մինչեւ 21-րդ դար հասած են հնչիւնները գեղեցկագոյն յօրինումներու, բանաստեղծ երգահաններու, իսկ եկեղեցին Հայկականը մեզ կը հրաւիրէ մեր օրերը պտղաւորելու շարականներու մեղմահունչ հաղորդութեամբ:

Երկարատեւ ու տաժանելի այսպիսի աշխատանք մը մեծ համբերութիւն կը պահանջէ: Շնորհակալ ենք որ Եփրեմ Ս. Արք. համբերութեամբ այս աշխատանքը կատարած է որպէսզի շարականները աւելի մատչելի ըլլան մեր ժողովուրդին: Թարգմանիչ սրբազանը արժանի է մեր ամբողջական գնահատանքին:

Շահանդուխտ

ՇԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Երջանիկ ենք եւ երախտապարտ որ Գերշ. Տ. Եփրեմ Արքեպիսկոպոս Թապազեան երրորդ տպագրութեամբ ի լոյս կ'ընծայէ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ «ՇԱՐԱԿԱՆՈՅ»ի աշխարհաբար լրի թարգմանութիւնը՝ գրաբար բնագրին հետ միասին: Սրբազան Հօր կատարած երախտարժան աշխատանքը իր բազմաշնորհ արդիւնքը փութ է հայ հոգեւորականութեան մօտ եւ անոր ապացոյցը անփարակոյս ներկայ երրորդ վերաքննուած հրատարակութիւնն է:

Հարուստ է Հայ Եկեղեցին իր հոգեւից Շարականներով: Անոնք Հայ Եկեղեցւոյ աստուածաբանութեան կարեւոր մէկ ակնադրիւրը կը կազմեն ժամապաշտութեան կողքին: Հոն ակնբերու են Հայր Աստուծոյ, Աստուածածնի, Քրիստոսի Անձին, Սուրբ Հոգիին ու Սուրբ Երրորդութեան նուիրուած ընդարձակ ու աստուածաբանական հիմունքով վաւերական հոգեւոր երգերը, Սուրբ Գրական ու հայրաբանական գրականութեան հայելին կազմող իրենց հրաշապարտմ բանաստեղծութիւններովը: Անոնք գրուած են հեղափոխութեամբ եռամեծ հայրապետներու ու վարդապետներու կողմէ փաստ դարերու երկար ժամանակաշրջանի ընթացքին, 5-րդ դարէն 15-րդ դար, ուճացնելով ու յաւել տպաստներով Հայ Եկեղեցւոյ հոգեւոր եւ ազգային ինքնուրոյնութիւնը: Շարականները թարգմանութիւններ չեն երբեք, այլ ինքնատիպ ստեղծագործութիւններ որոնց հեղինակները մեծ մասամբ անունով եւ հանգամանքով ծանօթ եղած են մեր պատմութեան ընթացքին:

Շարականները հասած են մեզի իրենց յարուկ երաժշտութեամբ որ հեղափոխութեամբ իր լրումին հասած է փառանդաւոր երգիչներու ու հեղինակներու միջոցաւ: Շարականներու ընծայած աստուածաբանութիւնը, որ հիմնուած է անշուշտ Հին եւ Նոր Կտակարաններու պարմական եւ աստուածադիր իրադարձութեանց վրայ, կենսական է նկարի ունենալ որուն համար ալ աշխարհաբար թարգմանութիւնը անհրաժեշտ նկատուած է: Աստուածաբանութեան կարգին առաւել շեշտը դրուած է Քրիստոսի կեանքին եւ առաքելութեանը վրայ, ինչպէս նաեւ Աստուածամօր եւ Ս. Երրորդութեան վերաբերեալ հաւատոյ հանգանակներու վարդապետութեանց վրայ, դաստիարակելու համար հայ ժողովուրդի գաւակները հոգեւոր երգերով ու պաշտամունքներով:

Շարականները գլխաւորաբար գրուած եւ երգուած են 12-րդ դարու փառանդաւոր Հայրապետ Ներսէս Դ Շնորհալի Կաթողիկոսի գրի-

չով, որոնց նոյնիսկ ան փուլած է յափուկ երաժշտութիւն: Անոնք բացառիկ փեղ կը գրաւեն ընդհանուր Շարակնոցին մէջ: Հոն Հայրապետը «բեմադրած» է Արարչագործութիւնն ու Քրիստոսի կեանքին օրերը հոգեւոր բովանդակութեամբ եւ այժմէականութեամբ, սկսելով իր ծնունդէն, անցնելով իր առաքելութեան ընթացքին, ու յանգելով վերջապէս վերջին օրերու Յիսուսի դէպի Գողգոթա խաչելութեան, «Այսօր անճառ» գերզգայուն շարականով, բոլորին մէջ ճշդուած աստուածաբանական փեսակէտներ պարզելով, թէ ինչո՞ւ ան աղօթեց, հետեւեցաւ Հօր կամքին, ըմպեց բաժակը կամովին ու Հայր Աստուծոյ յանձնեց իր հոգին: Շնորհալի գրեց եւ երգեց նաեւ «Նորաստեղծեալ» յարութեան կիրակնօրեայ շարականը ուր Քրիստոսի սէրն է հանդէպ մարդիկ որ առաջնորդեց զինք այս անգամ դէպի հրաշափառ Ս. Յարութիւն:

Շնորհալի Հայրապետ երգեց նաեւ ազգային անկիւնադարձ կազմող դէպքերու մասին, ինչպէս Վարդանանց Հերոսամարտի «Նորահրաշ»ն ու Մեսրոպեան Ոսկեդարու «Որք զարդարեցին», «Նմանեալ Մովսէսի», եւ այլ շարականներ, որոնք գերազանցօրէն կ'երգուին մինչեւ այսօր հայ եկեղեցւոյ ժամապաշտութեանց ընթացքին, ներառեալ Մեծ Պահոց շրջանի «Նայեաց սիրով»ն ու Արեւագալի լրիւ ժամը: Իրմէ շար առաջ, 7-րդ դարուն, Կոմիտաս Աղցեցի կաթողիկոս յօրինած էր երկարաշունչ գոհարը հայ եկեղեցւոյ Շարակնոցին մէջ՝ «Անձինք նուիրեալք» այբբենափառ ներբողը, ընծայուած Հռիփսիմեանց եւ Գայեանեանց կոյսերուն:

Մասնաւորելով մեր ըսելիքը շարականներու աստուածաբանական փուլեալներու մասին, կարող ենք ըսել որ Սուրբ Աստուածածնի յափուկ երկարապարում երգեր յօրինուած են այլազան հեղինակներու կողմէ այնքան պարկերաւոր ոճով, ուղղակի չորս Աւետարաններէն քաղուած, փալու համար Ս. Կոյսին առաջնակարգ փեղն ու դիրքը Հայր Աստուծոյ փրկագործութեան յալիպենական ծրագրին մէջ, ուր Որդւոյն սուրբ ծնունդը արժեւորած են ու փուլած Մարիամի «Աստուծոյ Մայր» ըլլալու մեծագոյն շնորհը: Հոն Աստուածամօր փրուած են շարք մը պարկերաւոր նկարագրականներ, ինչպէս «Դուռն երկնից», «Ամպ լուսաւոր», «Աղբիւր յորդառար», «Բարունակ ծաղկեալ», «Կեանքի ծառ», «Հիմն եկեղեցւոյ», «Լոյսի մայր», «Աստուածափունկ Եղեմ», եւ այլ բազմերանգ արժանիքներով զարդարուն ստորոգելիներ:

Շարականներու աստուածաբանութիւնը ակներեւ կը դառնայ երբ փօնակարգի հետեւողութեամբ կ'երգենք Զարկի, Պայծառակերպութեան, Հոգեգալստեան, Խաչի եւ Եկեղեցւոյ փօներուն յափուկ շարականները: Հոն Ս. Հոգիի բխման ուղղափառ վարդապետութիւնը «ի Հօրէ» է գոր թէ՛ Աստուած կը խոստովանինք եւ թէ՛ նորոգող ու կենդանարար: Հոս կը յայտնուի Ս. Հոգիին հաւասարապէս Աստուած ըլլալը

որպես Երրորդության մեկ Անձը, որ Հօրմէն կ'ելլէ եւ Էակից կ'ըլլայ Որդիին: Ս. Հոգիի գալուստով մենք «նոր ժողովուրդ» կը դառնանք, ինչպէս Առաքեալները զարդարուեցան անոր շնորհներով: «Այսօր եկար հասարակելու համար եկեղեցին», կ'ըսէ շարականագիրը Ս. Հոգիին ուղղելով իր խօսքը: Այս բոլորին մէջ Ս. Հոգիի աստուածութեան, շնորհաց բաշխումին ու եկեղեցւոյ հասարակութեան աստուածաբանութիւնն է որ կը փրապել: Զայն կրկնակի ուժգնութեամբ կը կարդանք Հոգեգալստեան միւս օրերուն յարուկ շարականներուն մէջ, ուր անբաժանելի Երրորդության մաս կը կազմէ Ս. Հոգին, որ էր նաեւ Էակներու սրբաձողը Արարչագործութեան արեւն երբ ան «ջուրերու վրայ կը շրջէր»: «Աստուածաբար երկիր իջար», կ'ըսուի Ս. Հոգիին համար, աշխարհը դարելու, արդարութիւն հասարակելու եւ չարն ու մեղսալից կեանքը դարաստանին բերելու աստուածային իշխանութեամբ:

«ԱՅՍՕՐ» բառը շարականներուն մէջ կը «ցնծայ» հարիւրաւոր անգամներ առանց նոյնիսկ ձանձրոյթ կամ միապաղաղութիւն գագնելու, այլ միայն երաժշտական այժմէականութիւն հնչեցնելու համար: Աւելին, աստուածաբանական գեղնի վրայ այդ պարզ ու ամենուն ծանօթ բառը աւելի քան երբեք իմաստալից է: Բազմաթիւ շարականներ «Այսօր»ով կը սկսին ներկայ ժամանակին բերելու համար անցեալի փրկումի դէպքերն ու հրաշալիքները: Յիսուսի կեանքին հետ կապուած պարմական դիպումները միայն անցեալին չեն պարկանիր, այլ բոլորն ալ շարականի յարուկ աստուածաբանութեամբ կը կրկնուին հիմա, մեր օրերուն, որոնց լիովին մենք մաս կը կազմենք այսօր եւ փրկագործութեան ենթակաները կը դառնանք ամէն օր:

Այսօր ծնաւ, Այսօր յարեաւ, Այսօր փօն է, Այսօր անճառ լոյսին ծագումն է, Այսօր մեծ աւերիս ունինք, Այսօր իողաբեր կանայք աւերիս փուլին առաքեալներուն, Այսօր նոր ժողովուրդք՝ ցնծացէք, Այսօր առաքեալները կ'ուրախանան, Այսօր աստուածութիւնը կը գուարճանայ, Այսօր հրեշտակներու դասը կը ցնծան, եւ այսպէս շարքը շար երկար է, որոնք անտարակոյս մեր շարականագիրներու մտքին մէջ ճիշդ անցեալի դէպքը ներկայ ժամանակին փոխադրելու ու ամենօրեայ մեր կեանքը անոնցմով արժեւորելու մէջ կը կայանայ: Պաշտամունքը միայն անցեալը վերջիշելը չէ, այլ գայն կեանքի կոչելն է այսօր եւ վաղը, բաժնեկից դառնալով Քրիստոսի բովանդակ կեանքին՝ Ծնունդէն մինչեւ Խաչելութիւնը, ու Յարութենէն մինչեւ Համբարձումը որքան արեւն որ կ'ապրինք որպէս եկեղեցի:

Աստուածաբանական հիմունք կը գրնենք նաեւ այն շարականներուն մէջ որոնք գրուած ու երգուած են Եկեղեցւոյ եւ Խաչի պանծացումին համար: Եկեղեցին թող ուրախանայ որովհետեւ «երկնքի թա-

գաւորը Քրիստոս պսակեց զինքը իր խաչով»: Եկեղեցին որպէս «սրբութեան խորան կանգնեցաւ» որուն վրայ ինք Քրիստոս պապարագութեամբ: Եկեղեցին «հարսը եղաւ Քրիստոսի» եւ անոր վրայ Հայր Աստուծոյ աստուածային շողը ծագեցաւ: Եկեղեցին, կ'ըսէ շարականագիրը, «իր սուրբ խորանէն կը բաշխէ մարմինն ու արիւնը՝ նորոգելով զանոնք սրացողները», թողութիւն փալով անոնց մեղքերուն: Հոն հրաշալի կերպով կ'ըսուի նաեւ որ «Ս. Հոգին կ'իջնէ հոն աղանակերպ երեսունով Տիրոջ մարմինն ու արիւնը սրբագործելու համար» ու մեր հոգիներուն եւ մարմիններուն բժշկութիւն պարգեւելու: «Էջ Միածինն ի Հօրէ» շարականով Հայաստան աշխարհ դարձի կու գայ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի ձեռքով որ իր փեսիքին մէջ «Մեծ Լոյսը՝ Քրիստոս փեսած էր» որ անձամբ իջնելով Արարաբեան դաշտ լոյս ծագեցուց մեր երկրին:

Իսկ Խաչին նուիրուած շարականները եւս կը կրեն աստուածաբանական խոր դրոշմ, քանի որ անոր վրայ էր որ «բազկափարած պապարագութեամբ Քրիստոս՝ Արարիչ Աստուածն ինքնին, մեզ մեղքերու փակ կքած մեռածներս նորոգելու եւ կենդանացնելու համար»: Հոն կ'ըսուի նաեւ որ Քրիստոս իր կամքով բարձրացաւ խաչ, փարածեց իր բազուկները «ժողովեց զանոնք որոնք հեռացած էին» ու բերաւ զիրենք դէպի իրեն: «Կեանքի Փայտ» կը կոչեն խաչը, որ նախկին մահացու պրուդին փոխարէն պրոպեր դարձաւ Քրիստոսով: «Փայտ գիպութեան» կը կոչեն զայն որուն շնորհիւ խաչին «կենսապրու» եւ «գորութեան գաւազան» ըլլալը հասկցանք քրիստոնէայք: Նեղ դուռէն անցքը, անձկալից կեանքը, փորձանքներով լեցուն մեր օրերը խաչի ճանապարհով միայն կարելի պիտի ըլլար անցնիլ:

Ահա թէ որքան կարեւոր կը դառնայ մեր հոգեւորականներուն եւ հաւաքացեալներուն համար վերստին գրաբար երգել եւ աշխարհաբար կարդալ մեր անգուգական շարականները շնորհիւ Եփրեմ Սրբագան Հօր անխոնջ եւ նուիրեալ աշխատանքին:

Դոկտ. Զաւէն Ա. Քհնյ. Արզումանեան

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

...Հայց. Եկեղեցւոյ Շարակնոցի աշխարհաբարի թարգմանութեան փիլանակն աշխարանքին գ. հրատարակութեան առթիւ ոչ միայն շնորհաւորելի է Եփրեմ Արք. Թապազեան, այլեւ հայ ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն խորին շնորհակալութեան ու երախտիքին արժանի՝ քանի որ կոթողական այս աշխարանքին մէջ ամփոփուած են 5-րդ դարէն մինչեւ 15-րդ դար, հազարամեակի մը վրայ փարածուող մեր հոգեւոր հայրերու ու աշխարհական այր եւ կին սրեղծագործողներուն, աստուածային ներշնչում ապրած հոգիներու ճառագայթումները եղող մեր աղօթք-երգերը՝ շարականները, որոնք շար շարերու համար անհասկնալի մնացած են:

Շարակնոցը իր բազմերես ու բազմանիւթ բովանդակութեամբ եւ հարուստ գրական ու երաժշտական սրեղծագործութիւններով ոչ միայն ամենագործածական ծիսական-արարողական մատեաններէն մին է, ոչ միայն հայ գրականութեան ու երաժշտութեան իսկ գանձարանն է, այլեւ մանաւանդ, քրիստոնէական պարմութեան, Մ. Գրային դէմքերու եւ դէպքերու, Հայց. Եկեղեցւոյ Սուրբերու, աստուածաբանութեան, ազգային պարմութեան եւ հայ ժողովուրդի հաւատքին՝ գեղաճանճանց լուսաղբիւրը:

Խնամքով եւ հմտութեամբ կատարուած այս աշխարանքով, հասկնալի, յստակ եւ մաքուր լեզուի մատակարարութեամբ, գրաբարն ու աշխարհաբարը դէմ առ դէմ զերեղելով, յաճախ դժուարահասկնալի կամ անհիմանալի Շարակնոցը դարձուցած է հասկնալի եւ դիւրմբռնելի:

Այս գործով, թարգմանիչ Սրբազանը, հայ անհարին կ'ընծայէ առիթը իմանալի ճանաչումով առաւել եւս խորանալու իր հաւատքին մէջ, իսկ գիտաշխատողներուն ու այլ լեզուներու թարգմանողներուն, կու տայ աշխարանքի ոսկեայ բանալին:

Այս գործի իրականացումով, Գերշն. Եփրեմ Արք. Թապազեան, մեծ եւ սրբազան ծառայութիւն մը մատուցած է հայ ազգին:

Վարձքը կատար եւ գրիչը դալար:

Փրոֆ. Գրիգոր Փիլեճեան
Երաժշտագէտ

...Շարականները աշխարհաբարի վերածելու գաղափարին յղացումն ինքնին յայկանշական է եւ ուշադրութեան արժանի:

Մեր հին մաբենագիրներու մագաղաթեայ գրաբար գրութիւնները անկասկած որ կը կազմեն փառքը հայ մտքին ու ցեղային մեր ժառանգութեան: Բայց անոնք, բնագիր թէ աշխարհաբարի վերածուած, կը ծառայեն պատմական-կրօնական խնդիրներու մասնագիտական ուսումնասիրութեանց՝ որոշ անձերու համար եւ մաբէլի չեն ժողովրդային լայն խաւերու: Ժամանակով անոնք կը պարկանին անցեալին: Մինչ շարականները, անցեալէն եկած ըլլալով հանդերձ, կրակուած են դարերուն, կը պարկանին ներկային, միշտ այժմեական եւ փակաւին երկար ժամանակի համար ժողովուրդին կողմէ հնչուող-լսուող աղօթքներ են, որոնց գրաւորութեամբ կը պարուրուին հաւաքացեալներու հոգիները՝ եկեղեցւոյ կամարներուն փակ:

Շարականներն են, որ պահած են մեր եկեղեցին ու հայուն հաւաքը: Աղօթողին յաւերժական պաղապանքը եղած է դէպի թագաւորը երկնաւոր՝ **“գեկեղեցի քո անշարժ պահեա՛...”**:

Հաւաքացեալներուն համար պէտք մըն էր եւ եկեղեցւոյ պարտքը, որ շարականները աշխարհաբարի վերածուին, որպէսզի հայ բազմութիւններ ըմբռնեն իմաստն ու ոգին մեր աղօթքներուն եւ ջնսան մշտնաջող խորհրդաւորութեան մէջ:

Մեր եկեղեցին միայն աղօթաբեղի չէ եղած, այլ եղած է նաեւ մտքի հնոց ու հոգիի պարսպարան: Խունկ ու մոմ ըլլալէ առաջ, ամէն օր կրկնուող ժամերգութիւն ու պարարագ ըլլալէ ետք, եղած է նաեւ մշակոյթի ջերմանոց եւ հաւաքքի զինարան:

Շարականներու ճամբով հաւաքացեալ հայը անպայման հաղորդ պիտի դառնայ մեր եկեղեցւոյ բազմիմաստ ու բազմախորհուրդ էութեան եւ աւելի պիտի ամրապնդուի իր կապը անոր հետ:

Երախտաշատ գործ մը կարարած է Եփրեմ Արք. Թապազեան՝ հայ եկեղեցւոյ եւ հաւաքացեալներուն համար:

Հայաստանեայց եկեղեցին աւելի հարուստ գրական ժառանգութեան մը փեր է այսօր, քան ինչ որ էր “ՇԱՐԱԿԱՆ”ի աշխարհաբար հրատարակութենէն առաջ:

Հեղինակին վարձքը կարար:

Միհրան Քիրպողլեան

ԿԱՆՈՆ
ԾՆՆԳԵԱՆ ՍՐԲՈՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ
Ի ԾՆՈՂԱՅ ԻԻՐՈՑ
Ի ՅՈՎԱԿԻՍԱՅ ԵՒ ՅԱՆՆԱՅԷ

* ՕՐՀ ՊԿ - Ե րգեցէք որդիք սիուխի երգ նոր ի ծննդեան մօր տեառն. քանզի որ ծընաւ զանժամանակն ի Լօրէ ծընեալն այսօր ծընաւ յամուլ արգանդէ. տուք օրհնութիւն տուողին մեզ ըզմայրն լուսոյ:

Յընծացէք որդիք մարդկան այսօր ծննդեամբ սրբուհոյ կուսին. քանզի որ տարաւ զանտանեկն յարգանդի անսերմնապէս այսօր բըղխեաց յարմատոյն յեսեայ տուք օրհնութիւն. տուողին մեզ ըզմայրն լուսոյ:

Ուրախութիւն աշխարհի ծընաւ զմարիամ ամուլն աննա աւետեօք զուարթնոյն որ ըզտըտողն օրինաց Հընոյն ծընաւ մարմնով պարգեւիչ նորոյս կրտսակի. տուք օրհնութիւն տուողին մեզ ըզմայրն լուսոյ:

Խընդա մայր բանին ի Լօրէ ծընեալ նախ քան զարուսեակ. որ ըզլոյսն երկնային ծագեցեր մարդկան ըզլուծիչ մեղաց մըթութեան. մաղթեա բանին փրկել ըզմեզ ի մեղաց մերոց:

 Այսօր լըցաւ խոստումն աստուծոյ առ նաՀապետան, ի զաւակէ նոցին օրհնիլ ամենայն ազանց. զի յարմատոյ նոցին բըղխեաց կոյսըն սուրբ որ ծընաւ ըզբանըն բարձող մեղաց նախաՀօրն. փառըս տացուք տուողին մեզ զօրհնեալն ի կանայս:

Այսօր բուսաւ յաննայէ մորենին մարիամ յոր վառեցաւ Հուրն աստուածային. զոր ետես մովսէս զօրինակ կուսին ի սինա լըցեալ լուսովն անմատոյց. փառըս տացուք տուողին մեզ զօրհնեալն ի կանայս:

Ա Յ Բ ՈՒ Բ Ե Ն Ա Կ Ա Ն Ց Ա Ն Կ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՇԱՐԱԿԱՆԱՑ

Ա

Աթոռ քրովրեական	98
Ալեյուիա: Այսօր ընդ	320
Ալիք յանցանաց զիս	290
Ահագին ձայնիդ քո Քրիստոս	466
Ահագին է օրն	880
Ահա հրաժարիմ ի քէն	858
Ահաւոր ես թագաւոր	326
Ահեղ խորհուրդ քահանային	912
Աղաչանօք սրբոյ խաչին	912
Աղաչեմ ըզքեզ Նայր	182
Աղաչեմ ըզքեզ Տէր պարգեւեա	180
Աղաչեմք զքեզ Տէր բարեխօսութեամբ	738
Աղաչեցի զբազումողորմ	928
Աղբերացն անապական	362
Աղբիւր անմահութեան	304
Աղբիւր լուսոյ եւ ճառագայթ	334
Աղբիւր կենաց Աստուած	798
Աղբիւր կենաց բաշխող	522
Աղեղն հզօրաց նուաղեցան	958
Աղօթս արարէք վասն իմ	860
Ամենագովելի եւ քան գերկինս	52
Ամենակալ քաւեա	298
Ամենայն արարածք	210
Ամենայն երկիր քուք փառս	210
Ամենայն զինուորութիւնք	162
Ամենասուրբ Երրորդութեանդ	964
Ամենասուրբ Երրորդութեանն	150
Ամէնիմաստ ամենից Նայր	46
Ամոլք հաւաքոյ այսօր	124
Ամոլք հաւաքոյ եւ պարծանք	690
Այսօր աղբիւր զիպութեան	526
Այսօր անճառ լուսոյն	350
Այսօր անմեղ Ս. մանկ.	694

Այսօր անսկզբնական	96
Այսօր աստուածութիւնն զուարճ.	586
Այսօր արարիչդ արարածոց	486
Այսօր Բանն ի Նօրէ անմեկ.	48
Այսօր բեռեռեալ քո ի խաչին	420
Այսօր Գաբրիէլ հրեշտակն	58
Այսօր Գաբրիէլ ցնծութեամբ	58
Այսօր զոլով ի Բերթանիա	302
Այսօր եկեալ կամաւ Փրկիչն	332
Այսօր եկեղեցի Զրիստոսի	838
Այսօր երեսումն մեծի	658
Այսօր երկնայինքն ուրախ.	516
Այսօր երկնայնոցն ընդ մեզ	708
Այսօր երկնայնոցն վայր իջեալ	144
Այսօր զազապիչն	610
Այսօր զանճառելի	616
Այսօր զանյաղթելի մարտ.	240
Այսօր զանյաղթելի սրբոյն	578
Այսօր զանսկիզբն Բանն	308
Այսօր զապիկ մեր զենմամբ	374
Այսօր զենար Գառն	650
Այսօր զենաւ մեզ պատարագ	458
Այսօր զիմանալի լուսոյն	274
Այսօր զխորհուրդ անճ.	598
Այսօր զխորհուրդն	602
Այսօր զխորհուրդ քո	594
Այսօր զնախամօրն	620
Այսօր զոր յերկնային	342
Այսօր զուարճացան հրշ.	620
Այսօր զուարճացան փիեգերք	422
Այսօր զուարճացեալ փօնեն երկն.	566
Այսօր զուարճացեալ ցնձայ	266
Այսօր զպասեք չարչարանացն	376
Այսօր ընդ ամպս լուսաւորս	636
Այսօր ընդ անմարմն. դսկց.	718
Այսօր ընդ անմարմն. դասս	240
Այսօր ընդ դասս հոգեղի.	696
Այսօր ընդ երկնային	562
Այսօր ընդ հրակերպեան	312

Այսօր ընդ հրեշտակս	604
Այսօր ժողովեալ սրբ.	610
Այսօր ժողովուրդք որք ի հերթան.	674
Այսօր ի լերինն	596
Այսօր ի կարարունն	342
Այսօր ի Կաճարն եկեալ	96
Այսօր ի Կաճարն եկիր Փրկիչ	96
Այսօր լցաւ խոսարունն	16
Այսօր խնդրի պարուական	668
Այսօր կանգնեցաւ աւազան	340
Այսօր հրաշափառ	620
Այսօր հրեշտակաց բզմ.	414
Այսօր հրեշտակաց դասքն	820
Այսօր հրեշտակք ի բարձունս	376
Այսօր ճգնութեամբ սրբոցն	826
Այսօր մարտիրոսաց դասքն	822
Այսօր մեծապէս պանծաց.	244
Այսօր մեծ աւերիք Ադամայ	374
Այսօր յայտնեցաւ մեզ	70
Այսօր յարեաւ ի մեռելոց	374
Այսօր յարութին Քրիստոսի	442
Այսօր յիշատակ սրբոց մարտիր.	816
Այսօր յիշատակ սրբոցն	824
Այսօր յիշատակ սրբոց բոց	836
Այսօր յօրինակ նախաստեղծին	154
Այսօր նշան յաղթող երեւեալ	654
Այսօր նոր ժողովուրդք ընդ	398
Այսօր նոր ժողովուրդք ցնծ.	508
Այսօր որ էն ի յերկինս	600
Այսօր որ յաթոռ փառաց	62
Այսօր ուրախացեալ սուրբ	702
Այսօր ուրախացեալ ցնծան	644
Այսօր պայծառ եւ սին	642
Այսօր պարուական խաչիւ	630
Այսօր սրբոց հայրապետացն	704
Այսօր փղայք ըստնդեայք	694
Այսօր փօնելով գլխապակ	240
Այսօր փօնենք գրօն	806
Այսօր փօնէ եկեղեցի գլխա.	564

Այսօր փօնէ եկեղեցի ուրախ.	276
Այսօր ցնծայ եկեղեցի երկր.	484
Այսօր ցնծայ եկեղեցի ի	548
Այսօր ցնծայ եկեղեցի ընդ	568
Այսօր ցնծայ զուարճացեալ	676
Այսօր ցնծան դասք առքլ.	524
Այսօր ցնծան դասք հրեշք.	586
Այսօր ցնծան դասք հրեշք.	244
Այսօր ցնծան դասք հրեշք.	648
Այսօր ցնծան երկինք եւ երկիր	492
Այսօր ցնծան երկինք ի վե.	44
Այսօր ցնծան երկնայինքն	20
Այսօր ցնծան հրաշքակք	546
Անապական Բանդ Աստուած	416
Անապականութեան աղբիւր	940
Անապական սուրբ գԽաչն	648
Անարապ կոյս Աստուածածին Մարիամ	92
Անարապ փաճար բնակարան	88
Անդադար յերկինս օրինաբան.	698
Անդ պապրասպեաց Տէր	860
Անեղակից Բանդ Նօր	468
Անեղանելիդ Աստուած եւ	526
Անեղանելիդ Աստուած իջեր	406
Անեղանելի բնութիւն	72
Անեղանելի Նոզիդ սուրբ	532
Անեղին եղեալ մարդ	942
Անեղն ի Նօրէ ծնեալ	318
Աներեւութից քննող	198
Անթառամ ծաղիկ	60
Անժամանակդ Աստուած	480
Անկանիմ առաջի քո եւ	260
Անկանիմ առաջի քո Տէր	262
Անկանիմք առաջի քո Աստ.	40
Անձինք նուիրեալք	570
Անճառելի Բանդ Աստուած	748
Անճառելի բղիտումն ի Նօրէ	528
Անճառելի բնութիւն եւ Բան	452
Անճառելիդ Աստուած	26
Անճառելի երեւումն երեւեալ	666

Անճառելի Նոր էակից	382
Անճառելի շնորհօք լցեալ	686
Անմահարար բաժակ	528
Անմահ արքային անարուեստ	700
Անմահ թագաւոր որ կամիս	940
Անոխակալ եւ բարեգութ	796
Անուանեալ փայլ գիպութ.	632
Անուն քո յաիպեան. Աստուած հզօր	212
Անպատումն կառք անքննելի	646
Անսկզբնական Բանին Նոր	56
Անսկզբնական տեսիլ	68
Անսկիզբն Աստուած ան.	614
Անսկիզբն Աստուած անճ.	24
Անսկիզբն Աստուած Բանդ	82
Անսկիզբն Աստուած եւ ամեն.	430
Անսկիզբն Աստուած եւ թագաւոր	236
Անսկիզբ Աստուած լոյս	114
Անսկիզբն Աստուած սկիզբն	886
Անսկիզբն Աստ. Ս. Նոզի	528
Անսկիզբն Բանդ անբաժանելի	386
Անսկիզբն Բանդ անճառելի	456
Անսկիզբն Բանդ մարմնացար	402
Անսկիզբն Բանդ որ յանճառ	498
Անսկիզբն Բանն Աստուած	580
Անսկիզբն Բանն Նոր	312
Անսկիզբն Բանն յանսկզբնա.	100
Անսկիզբն Էակից Բանդ	46
Անսկիզբն Նայր առաջին	698
Աշակերտք Քրիստոսի	138
Ապաշխարութեամբ ապրեցաւ	150
Ապաւինեցաք ի իսաչ քո	670
Աջ Տեառն ի վերայ սրբոց	838
Աջովդ քո Աստուած	232
Առ ամենեսեան գրած	320
Առաջին պրուղն առաջին ծառոյն	418
Առաջնորդ հաւապոյ	558
Առաւօտեան սուրբ կանայքն	434
Առաւօտ խաղաղութեան եւ արուսեակ	26
Առաւօտ խաղաղութեան ծագեա	228

Առաքեա ի մեզ Տէր	120
Առաքեալ եւ նախավկայ	116
Առաքեալն յԱստուծոյ	552
Առաքեալք Աստուծոյ	146
Առաքեալք Աստուծոյ սիւնք	136
Առաքելոյ աղանոյ	506
Առաքեցար ի Նորէ Բանդ	400
Առաքինասէր վարուք	786
Առեալ եւ մեր գօհրնութիւնս	456
Առ քեզ Աստուած	832
Աստուածածին ամպ լուսաւոր	618
Աստուածածին անարար մայր	916
Աստուածածին գերագոյն երկ.	624
Աստուածածին գերագոյն քերովբէից	248
Աստուածածին երկնային դուռն	90
Աստուածածին եւ սրբուհի որ գԲանն	64
Աստուածածին խորան լուսոյ	34
Աստուածածին մայր եւ կոյս	94
Աստուածածին մայր լուսոյ սուրբ կոյս	92
Աստուածածին մայր լուսոյ	488
Աստուածածին պայծառ	282
Աստուածածին Ս. կոյս անապական	36
Աստուածածին Ս. կոյս անհարսնացեալ	54
Աստուածածին փաճար լուսոյ	376
Աստուածային բարկութեամբ	956
Աստուածային գոչմամբ	304
Աստուածային հաւաքոյ	562
Աստուածային հուր կենդանի	944
Աստուածային ճառագայթ	706
Աստուած անեղ անժամանակ	900
Աստուածաբունկ խնկաբեր	218
Աստուած բագումողորմ	160
Աստուած բարձեալ ահաւոր	234
Աստուած բարձրեալ եւ ի սուրբս	840
Աստուած երեւեցաւ մարմնով	928
Աստուած զքեզ փառաւորենք	928
Աստուած խօսեցաւ ի բաձանց	930
Աստուած հարցն մերոց բարե.	180
Աստուած հարցն մերոց բարե.	294

Աստուած հարցն մերոց ողբ.	286
Աստուած մարդասէր	256
Աստուած փրկիչ մեր լուր մեզ	108
Արարիչ Աստուած եւ սրեղծիչ	848
Արարիչ արարածոց Քրիստոս	448
Արարիչ եւ մարդասէր անոխ.	910
Արարիչ եւ մարդասէր Տէր	854
Արարչագործ Աստուած զարա.	868
Արարչագործ Աստուած որ յոչնչէ	870
Արարչական Բանին հրաման	756
Արարչակիցդ Նօր համագոյ	218
Արեգականն արդարթ.	538
Արեգակն արդարութեան ի Նայաստան	746
Արեգակն արդարութեան Քրիստոս ծագեալ	520
Արեգակն արդարութեան Քրիստոս եւ ապաւէն	870
Արեւելք գերարփին	968
Արթունք եւ պարտաստք	212
Արիացեալք	742
Արժաթսիրութեամբ մոլեալ	344
Արկողղ զլոյս որպէս զօթոց	338
Արմատ ճշմարիտ աստուածյ.	554

Բ

Բազմերամբ վեհագունիցն	880
Բազմութեամբ յանցանօք	254
Բազում են քո գթութիւնքդ	200
Բանդ Աստուած որ ի ծոց Նօր	872
Բանդ որ ի Նօրէ իջեալ	378
Բանն առաքեալ ի Նօրէ	72
Բանն որ ընդ Նօր յեութեան	154
Բարբառելով զէլի էլին	362
Բարեբանեալ ես թագաւոր	164
Բարեբանեալ ես ի յալիպեան	166
Բարեխօսութեամբ քահանայ.	556
Բարձրեալ ահաւոր Տէր	180
Բարձրեալ թագաւոր յալիպենից	886

Գ

Գալոց Է Միաձինն փողով	858
Գայ զօրութեանց թագաւորն	864
Գաւազան զօրութեան զիսաց	638
Գթա՛ Տէր ի հոգիս մեր ննջեցելոց	884
Գոհաբանենք զքեզ	846
Գրեցայ ես ի զիր	914

Դ

Դասք անմարմնականք	52
Դափաւոր արդար որ	250
Դափաւոր արդարութեան	246
Դարձո զգասումն քո ի մէնջ	194
Դու ես Աստուած անճառ	938
Դու ես Քրիստոս կեանք եւ	400

Ե

Եկայք ժողովուրդք	626
Եկայք հաւաքացեալք	348
Եկայք որդիք մարդկան	318
Եկեալ ենք ի տեղի վկայիցն	804
Եկեալ ի փրկութիւն ազգի	346
Եկեսցէ Տէր ի վերայ մեր	214
Եկին ի գերեզմանն	418
Եկիր ի չարչարանս	426
Եկիր ի տեսութիւն անտեսանելիդ	408
Եկիր ի փրկութիւն թագաւոր անմահ	470
Եկն եհաս օր վախճանի	914
Ես ասացի ի վերանալ յինէն	914
Ես ասացի Տէր ողորմեա հոգւոյ	898
Ետուն ըմպել քեզ	360
Երանելի աստուածասէր	668
Երանելի սուրբ առաքեալք	132
Երանելի սուրբ առաքեալքն	124

Երանելի սուրբ հայրապետք որք	814
Երանելի սուրբ հայրապետք չարչ.	814
Երանելի սուրբ մանկ.	696
Երանի ազգի որում Տէր Աստուած	860
Երգենք ձեզ երգս	752
Երգեսցուք երգ նոր	918
Երգեսցուք քեզ ընդ հրեշտակս	408
Երգեցէք որդիք Սիովնի	16
Երգեցէք Տեառն երգ նոր եւ օրհ.	924
Երգեցէք Տեառն երգ նոր ձայնիւ	948
Երգէին մանկունքն	164
Երգս արեալ մարգարէիցն	678
Երդուաւ Տէր Դաւթի	114
Երեւի երբեմն աշակ.	590
Երկնային գօրութեանցն	258
Երկնային հրաւիրակօք	746
Երկնաւոր հօփ ընտրեալ	702
Երկնաւոր փեսայ	546
Երկնաքաղաքացին	392
Երկրպագենք առաջի	690
Երկրպագենք քեզ	414
Երրորդութեանն սիրող	838
Երրորդութիւն անբաժանելի	510

Զ

Զահագին համբաւ գալստեան	882
Զահաւոր բարբառս	50
Զահաւոր դափաստան	916
Զանապական զհոգեւոր	230
Զանբաժանելի զԲանն	82
Զանճառելի զլոյս աստուածութեանն	592
Զանճառդ քո Քրիստոս	958
Զանճառելի զլոյս	592
Զանճառելի լուսոյ մայր	42
Զանճառելի խորհուրդ	590
Զանճառելի յարութիւնն	480
Զանճառ Էութիւն	186

Զանմարմնոցն զմաքրութիւնսն	814
Զանյաղթելի ճգնաւորացն	816
Զանուն քո Քրիստոս օրհնեմք	176
Զանուն տեառն	216
Զանսկզբնաբար բղիսումն	524
Զանսկիզբն Աստուած	234
Զառաջնորդս եւ զվարդա.	134
Զառաւօտու զաղօթս	298
Զառաւօտու զօրհներգութիւնս	168
ԶԱստուածածինն եւ զմիշտ կոյսն	90
Զաստուածային զգերեզմանան	454
ԶԱստուածն ամենեցուն օրհնեն	940
ԶԱստուածն Իսրայելի	164
Զարիական մահ սրբոց	812
Զարիուրեալ դողացաւ	298
Զարիուրեցան զօրք	912
Զարմանալի է ինձ	732
Զգալուստ քո Քրիստոս այսօր	314
Զգլուխ վիշապին Փրկիչն	78
ԶԵգեկիային քեզ մաղթեմ հառ.	934
ԶԵկեկիային քեզ մաղթեմ փրկիչ	952
Զեկեալն ի փրկութիւն գԲանն	934
Զերծո զիս յորոգայթէ	222
Զթագաւորն փառաց Քրիստոս	388
Զթագաւորն Քրիստոս	452
Զինաւորն Քրիստոսի	786
Զինուորութիւնք հրեշտակաց	818
Զծնեալն ի սրբոյ կուսէն	64
Զկուսութիւնդ քո Աստուածածին	74
ԶՆայրն երկնաւոր օրհնեցէք	222
Զհոգիս ծառայից քոց	844
ԶՆոգւոյն զգալուստն	506
Զհրաշալի խորհուրդ	948
Զղջման իմոյ զարտասուս	164
Զճանապարհս քո ես ոչ պահեցի	860
Զճգնութիւն սրբոց	786
Զմարգարէ բարձրելոյն	548
Զմեղս իմ խոստովան լինիմ	288
Զյարութիւն Աստուածորդոյն	470

Զյարութիւն Քրիստոսի	438
Զիշարակ վկայիցն	736
Զիշարակ վկայիցն քոց	836
Զիշարակ սրբոց մարտիրոսացն	792
Զողորմութեան քո գոուն բա՛ց	834
Զորս առեալ ի ծովակէն	132
Զորս ըստ պարկերի քում	642
Զոր փառաբանեն ի բարձունս	100
Զուարթունք երկնից	256
Զուարճանայ այսօր	550
Զպսակիչն սրբոց	818
Զտիեզերական խնդութեանցն	438
Զփառաւորեալն ի հրեշտակաց	952
Զփառաւորեալն յամենայն	922
Զքեզ աղաչեմք անսկզբնա.	60
Զքեզ աղաչեմք ողորմեա	478
Զքեզ ամէնօրինեալ Աստուածածին	88
Զքեզ Աստուածածին աղբիւր	60
Զքեզ Աստուածածին որ վերօրինիս	90
Զքեզ արդար եւ ուղիղ	782
Զքեզ բարեբանեն	232
Զքեզ երեւեալ դուռն	86
Զքեզ կարդամք յօգնութիւն	264
Զքեզ կարդային յօգնութիւն	830
Զքեզ կոյս եւ մայր	62
Զքեզ Նայր յառաջ քան	72
Զքեզ որ Նոգում էւ հրով	78
Զքեզ սիրողաց Որդի Աստուծոյ	826
Զքեզ Տէր օրինեն դասք	802
Զքեզ քաղաք Աստուծոյ	584
Զքեզ օրինեմք թագաւոր	366
Զքեզ օրինեմք որ բաշխող էս	320
Զքեզ օրինեմք Տէր	288
Զքեզ օրինութեամբ մեծացուցանեմք	92
Զքէն խորհեցան ի չարութիւն	332
Զքոյ յարութիւնդ օրինեմք	456
Զքրիստոս թագաւորն որ էն	310
Զօրիներգութիւնս բանաւոր	232
Զօրութիւն սուրբ Խաչի քո	634

Է

Էական Բանն որ ընդ Նօր	758
Էակից Բանդ Նօր եւ Նոգոյն	134
Էակից Նօր կամաւորութեամբ եկիր	440
Էակից Նօր եւ Նոգոյն	52
Է անուն Տեառն օրհնեալ	296
Էլից գօրէնսն Մովսեսի	352
Էջ հրեշտակն յերկինց	492
Էջ միաձինն ի Նօրէ	608

Ը

Ընդ առաւօքս կանխեցից	208
Ընդ երեսունն քո ի թաղմանէ	646
Ընդ երիս մանկունսն	384
Ընդ երկնային գօրութիւնսն	184
Ընդ երկնային հոգեղինաց	118
Ընդ երկնայնոց հոգեղինաց	520
Ընդ գուարթունս երկնից օրհնեցէք	878
Ընդ գուարթունս երկնից	822
Ընդ լուսանալ միաշարաթին	380
Ընդ լուսափայլ գուարթոյն	194
Ընդ կանայսն իողարերսն	382
Ընդ Յովնանու անձն իմ	952
Ընդ վերին գուարթունսն	816
Ընդ սուրբս քո բարերանեմք	798
Ըստ աւերեաց մարգարէին	280

Թ

Թագաւոր անմահ արարիչ	852
Թագաւոր գոլով քո յաշխարհ	314
Թագաւորեաց Աստուած	408

Թագաւորին յաւիտենից	426
Թագաւոր խաղաղութեան	856
Թագաւոր փառաց Աստ.	28
Թագաւոր փառաց քեզ	326
Թագաւոր փառաց Քրիստոս անմ.	896
Թագաւոր փառաց Քրիստոս յոյս	896
Թագաւոր փառաց Քրիստ. որ	910
Թագաւոր Քրիստոս Էակից	482

Ժ

Ժամանակ դարձի իմոյ եհաս	884
Ժողովեալ ընտրելոց	510
Ժողովեալ սուրբ հայրապետքն	704
Ժողովեալքս ի հրաժարումն	902
Ժողովեալքս ի յիշ. սրբոց մարտ.	782
Ժողովեալքս ի յիշ. սրբոց քոց	782
Ժողովեալքս ի տաճար փառաց	888

Ի

Ի գալստեան Տեառն դրունք երկնից	862
Ի գերեզման քո կանխեցին	412
Ի գիշերաց կանխեալ աղա.	964
Ի գիշերաց կանխեալ վերօրհ.	938
Ի գիշերաց կանխեալ սաղմոսիւք	856
Ի գիշերաց կանխելով	920
Ի գիշերաց կանխեցից	932
Ի գիշերին յորում մարտեր	344
Ի դնել բեմին բազմի փեսայն	910
Ի Թաքօր ի լերինն	592
Ի խաչանիշ փայտէն	444
Ի խաչ ելեր Բանդ Աստուած	464
Ի խորանի քում սրբութեան	628
Ի կուսական որովայնէ	50
Ի համբառնալ Բանին	532
Ի համբառնալ իմում առ քեզ	178

Ի հանգիստ քո Տէր ուր ամենայն	884
Ի հարաշարժ աղբերէն	532
Ի Նօրէ ծագեցար	44
Ի ձայն ահեղ յարութեան քո	448
Ի ձայն մեծի գուարթնոյն	866
Ի ձայն փողոյ զալստեան քո	852
Ի մահիճս իմ զարթուցին	914
Իմաստութիւն երկնային իջեալ	142
Իմաստուն կուսանքն	324
Ի յանսահման ծովէն	138
Ի յարութեան յաւուր	316
Ի յերկնից երեւեալ նշանն	636
Ի յերկնից խոնարհեցար	936
Ի յիշապակս վկայից քոց	834
Ի նեղութեան իմում աղաղակ.	934
Ի նեղութեան իմում օգնեա	162
Ինձ օգնութիւն ի Տեառնէ	168
Ի նորահրաշ նաւակապիս	626
Իշխանութիւնք երկնից	474
Ի վերանալ յինէն աւուրց	964
Ի վերինն Երուսաղէմ	910
Իջեր յերկնից անսկիզբն	344
Իջեր յերկնից ի Նօրէ	450
Իջեր յերկնից Միածին	498
Իջեր յերկնից Որդի Աստուծոյ ազա.	410
Իջեր յերկնից Որդի Աստուծոյ եւ	402
Իջեր Տէր եւ մարմնացար	430
Իջեր Տէր ողորմութեամբ	526
Ի սկզբանէ Բանն Աստուած	98
Ի սուրբ Երրորդութենէն	926
Ի սուրբ Երրորդութենէն ծանեար	944
Ի վերայ վիմի հաւապոյ հիման	584
Ի վերայ վիմի հաւապոյ շի.	626
Ի սպունգանելն Աղամայ	634
Ի փաճարի հանգստեան	796
Ի փաճարի սրբութեան	628
Իդարեր եւ սուրբ կանայքն	440
Իդարերից կանանցն եկեալ	502
Ի փառս պարծեսցին	808

Ի քեզ եմք ապաւինեալ	94
Ի քէն հայցեմք բազումողորմ	136
Ի քէն հայցեմք Նայր	778

Լ

Լեառն վիմաձին աղբիւր	872
Լերինք ամենայն	604
Լերինք ամենայն այսօր ցնծ.	276
Լերինք ցնծասցեն	594
Լոյս արարիչ լուսոյ առաջին լոյս	770
Լոյսդ ի հայրական ծոցոյ	336
Լոյսդ որ ի հրեղէն աթոռ	386
Լոյսդ որ իր Նօրէ առաքեցար	74
Լոյսդ որ յառաջ քան	788
Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա՛	874
Լոյս ի լուսոյ ի Նօրէ	78
Լոյս ի լուսոյ ծագեալ	48
Լոյս ի լուսոյ ծնունդ	190
Լոյս լուսոյ մայր եւ կենարար	50
Լոյս ճշմարիտ որ ի Նօրէ	446
Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս	926
Լոյս անքնին ծածկեալ	616
Լոյս որ ընդ Նօր նախ քան	952
Լոյս փառաց բանդ	186
Լուայ զսքանչելի Կնօրէնութ.	936
Լուայ զսքանչելի Կնօրէնութ.	966
Լուսապայծառ իմաստիւք	712
Լուսապսակացն	244
Լուսաւորեա Երուսաղէմ զարդ.	608
Լուսաւորեա Երուսաղէմ զի	586
Լուսով աստուածութեան	460
Լցեալ աստուածային	734

Խ

Խաչի քո Քրիստոս երկրպագեն	656
Խաչի քո Քրիստոս երկրպագանեմք	634
Խաչն կենարար որ եղև	638
Խաչ քո եղիցի մեզ ապաւեն	660
Խաւարեցաւ լոյսն արեւուն	772
Խաւարն անգոյ եւ սկզբնածին	760
Խնամով սիրոյն	352
Խնդրեմք ի քէն բարերար	790
Խնդրեմք ի քէն թագաւոր փառաց	894
Խոնարհեցար ի բարձանց	76
Խորանայարկ կամարանման	612
Խորան սրբութեան կանգնեցաւ	606
Խորհուրդ խորին	724
Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի	44
Խորհուրդն անճառ	30

Ծ

Ծագեալ առաւօտ	148
Ծագումն հրաշալի որ անյ.	42
Ծագումն միածնի Ռդոլոյ	476
Ծանեաք զքեզ Տէր Էակից Նոր	932
Ծանեաք զքեզ Քրիստոս թագ.	920
Ծանեաք զքեզ Քրիստոս փառ.	962
Ծառ կենաց փնկեալ յԱդին	20
Ծափս հարէք ամենայն	962
Ծով կենցաղոյս հանապագ	178
Ծով մեղաց իմոց զիս ալէկոճէ	224

Կ

Կամաւ յանձն առեր	370
Կամաւորութեամբ եկիր	436
Կամաւորութեամբ եկիր	446
Կանանցն կանխելով ի թաղումն	464

Կանխեալ Յովնանու	148
Կանխեալքս ի ժամ	298
Կանխելով սուրբ կանանցն	426
Կանխեցին կանայքն ընդ առ.	436
Կանխեցին կանայքն իողաբերք	408
Կարապետ արքյթ.	390
Կենդանարար Աստուած	506
Կենդանին յախպենից	364
Կենդանութեանց բաշխող	302
Կուսածին մարդացեալ	914
Կուսածին մարմնով Քրիստոս	364

Նամբառնալով զաչս մեր	202
Նամբառնամ առ քեզ Տէր	252
Նամբարձաւ Տէրն մեր յերկինս	472
Նամբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս	472
Նամբարձի զաչս իմ առ քեզ	170
Նայեցայ ի բարձունս առ քեզ	896
Նայր ամենակալ որ առաքեցեր	722
Նայր անոխակալ եւ բարեգութ	848
Նայր անսկիզբն արարիչ	886
Նայր անսկիզբն բարեխնամ	894
Նայր անսկիզբն որ վերօրհնեալդ	422
Նայրապետ սուրբ եւ անբիծ	692
Նայր առաքող միածնիդ	144
Նայր բազումողորմ	158
Նայր բարեգութ որ գթացար	866
Նանդիսացեալք ընդ երկնայնոցն	706
Նառաչեցի զանլռելի զհեծթ.	946
Նաստարեցան սիրտք մեր	950
Նաստարեցան սիրտք մեր առ	964
Նաստարեցաւ սիրտ իմ ի Տէր	932
Նաստարեցաւ սիրտ իմ ի Տէր	944
Նաստարութիւն իմ լեր Տէր եւ յոյս	938
Նաստարութիւն իմ լեր Տէր որ	920
Նարցն մերոց Աստուած	226

Նարցն մերոց Աձ որ ապր.	252
Նարցն մերոց Աձ որ ի նեղթ.	254
Նարցն մերոց օրհնեալ ես Տէր եւ	202
Նարցն մերոց օրհնեալ ես Տէր	288
Նաւապ ունելով հոգի խաղաղութեան	862
Նեղմամբ արեան սրբոց	796
Նիացան անմարմինքն	714
Նիացան գօրք երկնից ընդ քո	922
Ննչմամբ փողոյ	202
Նոգիդ ճշմարիտ	534
Նոգի իմ կանխեւ առ քեզ	130
Նոգի իմ յամենայն ժամ	946
Նոգին սուրբ էր միշտ	534
Նոգիք հրեղինացն այսօր	522
Նովանի աջոյ ձեռին քո Տէր	238
Նովիւ քաջ բանաւոր հօտի	560
Նուր բորբոքեցաւ	924
Նրաշալի բարբառք երկնաւոր	76
Նրաշալի գյարութիւն	406
Նրաշալի յարութիւնն	450
Նրաշակերտ եւ գօրեղ փայտ	666
Նրաշափառ Աստուած	558
Նրաշափառ ծագումն լուսոյ	242
Նրաշափառ ծնունդ քո	70
Նրաշափառ ճգնութեամբ	808
Նրաշափառ տեսութիւն	664
Նրեշտակային ձայնիւն	852
Նրեշտակացն դասք	496
Նրեշտակ քո Տէր	498
Նրով աստուածութեանդ քո	918
Նրով աստուածութեանդ քո	938

2

Չայն արկեալ կենարարին	844
Չայն աւեպաւոր հրեշտակին	420
Չեռք քո արարին եւ սրեղծին	848

Ճ

Ճանապարհ եւ ճշմարտութիւն	770
Ճանապարհ մոլորելոց	906
Ճառագայթ անճառ լուսոյ	680
Ճառագայթեալ Բանն ի Նօրէ	762
Ճառագայթ եւ կերպարան	48
Ճառագայթ փառաց էին	354
Ճառագայթ փառաց Նօր	596
Ճգնաւորական աշխարտութեանց	820
Ճգնաւորք Աստուծոյ	768
Ճգնաւորք ճշմարտիք եւ վկայք	822
Ճգնաւորք Քրիստոսի, հեղմամբ	794
Ճգնաւորք Քրիստոսի մոլորելոցս	794
Ճգնութիւնք սրբոց քոց	832
Ճշմարտապէս գոհանամբ	258
Ճրագ ճշմարտութեան	552

Մ

Մայր եւ կոյս աղախին Քրիստոսի	90
Մայր լուսոյ Մարիամ սուրբ	662
Մայր լուսոյն Մարիամ անհարսնացեալ	90
Մանկանցն զձայնն	210
Մանկունք եկեղեցոյ	202
Մանկունք զՏէր օրհնեցէք	264
Մանկունքն գերեալք	206
Մանկունք նոր Սիովնի	188
Մարգարէից գերագոյն	548
Մարգարէն ի փորոյ կիտին	966
Մարմնացեալդ ի կուսէն	96
Մարտիրոս եւ վկայ	720
Մաքսաւորն հառաչանօք	236
Մեծահրաշ այս խորհուրդ	484
Մեծացուցանենք զքեզ	84
Մեծ եւ ահեղ է օրն դաբաստանին	890
Մեղայ Տէր բազումողորմ	184
Մեղայ քեզ Տէր մեղայ	210

Մեղայ քեզ Տէր քաւեա զիս	186
Մեղայ քեզ Տէր քաւեա զիս	294
Մեղաք մինչեւ յերկինս	200
Մեղաք յամենայնի	112
Մեղուցեալ անձամբ կարդամ	294
Մեղք իմ բազում են յոյժ	208
Մերձեալ է օր գալոյ քո Տէր	226
Մերձ են յընկղմիլ օգնեա ինձ	178
Մերձեցայ ես ի դուռն գերեզ.	888
Մերձեցաւ անձն իմ ի հող յորմէ սպեղ.	860
Մերձեցաւ անձն իմ ի հող յորմէ սպեղծեր	862
Միաբան ամենեքեան	806
Միաբանութեամբ փութ փառս	204
Միաձին Որդի Աստուծոյ	468
Մի աստուածութիւն	292
Մովսէս աստուածախօս	912
Մտցեն աղօթք իմ Տէր	296

3

Յահաւոր քո գալստեանն	870
Յաղթական քեզ օրհնութիւնք	960
Յաղթող գտաւ յօրհնաբանսն	112
Յաղթող եւ գնոր օրհնութիւն	632
Յաղթող եւ սուրբ հայրա.	688
Յաղթող նահապակքն Քրիստոսի	794
Յամենայն ժամ աղաչանք իմ	204
Յամենայն ժամ օրհնենք	790
Յամենայնի բազումողորմ	442
Յայս յարկ նուիրանաց	726
Յանճառ փառաց խոնարհեցար եւ	460
Յանճառ փառաց խոնարհեցար ի մեր	80
Յանջապման հոգւոյս	914
Յանսկզբնական ճոցոյ Նօր	874
Յանստուեր եւ յանել լուսոյն	914
Յաստուածային ձայնէ	302
Յարեար երեւեցար առաքելոցն	490
Յարեաւ Տէրն ի գերեզմանէն	454

Յարեաւ Քրիստոս ի մեռելոց	370
Յարեւելից մինչ ի մուտս	768
Յարմապոց բարեաց	734
Յարուցեալ է Տէրն ի գերեզմանէն	500
Յարուցեալ Տէրն ի գերեզմանէն	402
Յարուցելոյն ի մեռելոց բնակարան	84
Յարուցելոյն ի մեռելոց Քրիստ.	372
Յաւիտենից Աստուած	890
Յաւուրց վերջին ժամանակի	728
Յիշապակ է այսօր քաջ	830
Յիշապակ Քրիստոսի	580
Յիշեալ գմեզ Աստուած	808
Յիշեալ գմեզ Տէր յորժամ գաս	286
Յիսուս միածինն	306
Յոյս եւ յարութիւն ազգի	920
Յոյս կենդանութեան եւ	958
Յոյս իմ եւ դու Տէր քաւիչ	206
Յոյս իմ ի մանկութենէ	300
Յովնան մարգարէն	148
Յովսէփ ճշմարիտ եւ արդար	366
Յովսէփ քեզ հաւաք.	368
Յորժամ գայցես բազում	206
Յորժամ գրեալքն կապարիւն	910
Յորժամ եկին ի գերեզմանն	492
Յորժամ եկն Յիսուս յերուսաղէմ	314
Յորժամ ի խաչին բեւեռեցար	466
Յորժամ հարկանի փող գալս.	880
Յորժամ հնչին փողոյն լինի	912
Յորժամ յերկնից գոչէ փողն	848
Յորժամ յերկնից փառօք	324
Յորմէ սարսեալ սերովբէքն	336
Յուսացեալքն յանուն քո	824
Յօգնութիւն մեզ ժամանեա	212
Յօրհնութիւն նոր օրհնեսցուք	946

Ն

Նախաշաւիպեան Բան.	390
-------------------	-----

Նախալուսարկալիկի Որդի	454
Նախասարկալիկ եւ առաջին	120
Նախասկիզբն միանձանց	102
Նահապետացն Աբրահամու	18
Նահապետին Աբրահամու	774
Նահապակ բարի Քրիստոսի	116
Նահապակք յաղթողք քաջք	820
Նայա՛ ի մեզ եւ ողորմեա	818
Նայեաց սիրով	776
Նայեցայ ես յամենագոր	918
Նայեցայ եւ ոչ ոք էր որ օգնէր	914
Նայեցան զինուորութիւնք	956
Նայեցարուք երկինք եւ խօսե.	944
Նայեցարուք ժողովուրդք	948
Նայեցարուք ժողովուրդք	924
Նայեցարուք ի բարբառ	962
Նմանեալ Մովսէսի	686
Նշանաւ ամենայաղթ	660
Նշանաւ խաչի քո Տէր	640
Նոյն եւ նման Նօր եւ Որդոյ	512
Նորահրաշ պսակաւոր	740
Նորահրաշ տեսլեամբ	284
Նորաստեղծեալ	754
Նորացուցէք զօրհնութիւնս	370
Նոր խորանիդ արեգականն	396
Նորոգեալ կղզիք	394
Նորոգող փիեզերաց	360
Նոր Միովն ծնեալ մանկունք	22
Նոր սքանչելիք այսօր	332

Շ

Շնորհեա մեզ Տէր արթնթ.	328
Շնորհեա մեզ Տէր ընդ. աղք.	220
Շնորհեա մեզ Քրիստոս	804

Ո

Ողորմեա ինձ Աստուած	380
Ողորմեա ինձ Աստուած	156
Ողորմեա ինձ Աստուած	168
Ողորմեա ինձ Աստուած	494
Ողորմեա ինձ Աստուած զի	228
Ողորմեա ինձ Աստուած իմ	206
Ողորմեա ինձ Աստուած իմ	428
Ողորմեա ինձ Քրիստոս	264
Ողորմեա մեզ Աստուած	466
Ողորմեա Փրկիչ	462
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած	828
Ողորմութեանց բաշխող	148
Ողորմութեանց Կուռղ Քրիստոս	892
Ողջոյն ձեզ մանկունք եկեղեցւոյ	858
Ողջոյն քեզ սուրբ եկեղեցի	858
Ո՛վ գերահրաշ ծաղիկ	88
Ո՛վ երանեալ սուրբ վկայք	806
Ով երանելիդ ամենեցուն	110
Ով երանելի եւ բարեպաշտ	110
Ո՛վ երանելի Տէր Ս. Գրիգոր	554
Ով երջանիկ ճառագայթ	120
Ո՛վ երջանիկ Տէր Ս. Գրիգոր	554
Ով հրաշալի նախահարք	708
Ով պահապան որ ծագեցար	652
Ով սուրբ Գէորգ պարծանք	830
Ով սքանչելի եւ փեսիկ	346
Ով քառաթեւ լուսածին	650
Որ ահաւոր քոյով	198
Որ անբաւելի յաղթող	504
Որ անբաւ քո մարդասիրութեամբդ	876
Որ անդադար փառաբանիս	744
Որ անիմանալիդ ես	32
Որ անիմանալիդ ես յեւրթ.	514
Որ անճառ էութեամբ	384
Որ անճառ փնօրէնութեամբ	844
Որ անմարմին բնութեամբ	618
Որ անմարմին ի Նօրէ	128

Որ անմարմնական վարուք	104
Որ անմարմնոց հոգեղինաց	176
Որ անպարագիրն է	126
Որ անսկիզբն էութեան	900
Որ անսկիզբն յէութեանդ ես	338
Որ անտես եւ անքնին	66
Որ անքնինդ ես յէութ. ընդ. Նօր	928
Որ անքնինդ ես յէութ. համ.	522
Որ ապրեցուցեր	196
Որ առաքեցար ի հայրական	174
Որ առաքեցար ի Նօրէ	514
Որ առաքեցեր զմիածինդ	30
Որ առաքեցեր զՅովնան	150
Որ առաքեցեր զսիրելի	556
Որ առաքեցեր նախընթաց	672
Որ ասացեր ողորմութեամբ	566
Որ արարեր զօրութեամբ	216
Որ արարիչդ ես արարածոց	894
Որ արարիչդ ես հրեղինաց	876
Որ արարիչդ ես յաւիտենից	318
Որ արփիահրաշ լուսոյ	126
Որ աւերաւոր քում զալստեանդ	674
Որ աւերաւոր քում	544
Որ բանիւ Բանդ Նօր	488
Որ բանիւ հրամանի քո	958
Որ բաշխողդ ես բարութեանց	366
Որ բարեբանեալդ ես ի դասուց	462
Որ բարձրեալդ ես	792
Որ բնակեալդ ես ի յերկինս	166
Որ բոլորից ես պապճառ	518
Որ գերագոյն ընտրելոց	122
Որ գերագոյն փառօք բարձ.	172
Որ գերագոյն փառօք պայծ.	596
Որ գերագոյն քան	110
Որ գերագանցեալ գտար	102
Որ գթացար ի սուրբ մանկունսն	422
Որ դասուց երկնաւորաց	38
Որդիքն Որոպման որք	130
Որ եկիր ի փրկութիւն	398

Որ եկիր ի փրկութիւն փեզերաց	378
Որ եկիր կամաւ Նոր ի խաչ	460
Որ ետդ ի յերկինս	334
Որ երկայնամիտդ ես Տէր	868
Որ երջանիկ լուսովն	112
Որ զաղաղակ կնոջն	258
Որ զամենագոր գորութիւնդ	490
Որ զամենայնն յոչնչէ	128
Որ զանարատ քազուկս քո	630
Որ զանճառելի	146
Որ զանճառելին ճնար	70
Որ զանչափ քո զբարերարթ.	812
Որ զաստուածային գորութիւնդ	672
Որ զարդարեալ գեղապանձ	106
Որ զարդարեալ նորացուցեր	424
Որ զարդարեաց մեծապայ.	644
Որ զաւետիս Նոգույն	84
Որ զԲանն Աստուած բաւական	86
Որ զղափակնիք	622
Որ զերիս մանկունսն	262
Որ զերկնաւոր թագաւորութեանդ	106
Որ զլոյս անճառելի	660
Որ զլոյս անճառ շնորհաց	564
Որ զլոյս աստուած. քո բանի	220
Որ զլոյս աստուած. քո զիտ.	560
Որ զխորհուրդ քո զալստեան	280
Որ զծածկեալ խորհուրդ կենաց	678
Որ զձառայի զկերպարանս	432
Որ զկեանքն անմահարար	174
Որ զկերպարանս մահացու	492
Որ զհուր աստուածութեան քո	950
Որ զհուր սիրոյ քո	716
Որ զհրաշափառ	834
Որ զհրեշտակին զձայնն	86
Որ զճառագայթս	598
Որ զմարմնացեալն փիրաբար	54
Որ զմիաբանեալսն	516
Որ զմիածնի Որդոյ քո	616
Որ զյառաջագոյն ընտրեալսն	678

Որ զնախագրեալսն	18
Որ զնախամօրն	612
Որ զնախնուոյն առիթ մահու	666
Որ զշնորհս աստուածային	684
Որ զփրականդ կերպարան	192
Որ զօրէնս սրբութեան	172
Որ զօրինակ երկոտրասան	142
Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս	434
Որ էիր յառաջ զյաւիտ.	704
Որն էն յէութեան Որդի միշտ	128
Որ Էրն ի սկզբանէ	66
Որ ընդ հողեղէն բնութեան	672
Որ ընտրեցար ի կոչումն	116
Որ ընտրեցար ի սկզբանէ	156
Որ ընտրեցար յԱստուծոյ	568
Որ ընտրեցեր ի սկզբանէ	170
Որ թագաւորդ ես թագաւո.	346
Որ թագաւորդ ես թագաւորաց	850
Որ թագաւորդ ես յաւիտենից Տէր	418
Որ թագաւորդ ես յաւիտենից Քրիս.	892
Որ ի բարձունս բնակեալդ ես	254
Որ ի բարձրութիւնս երկնից	28
Որ ի թեւս թեթեւս աննիւթ	534
Որ ի լերինն այլակերպ.	590
Որ ի ծոցոյ Նօր Բանդ	58
Որ ի հայրական իսկութենէն	530
Որ ի հանդէս քո ճգնութեան	102
Որ ի հարաշարժ	510
Որ ի հրացայտ սաւառնա.	530
Որ ի հրեղէն աթոռ ընդ Նօր	60
Որ ի հրեղէն զօրաց երկնից	700
Որ ի Նօրէ առաքեալ	272
Որ ի Նօրէ առաքեցար մարդասէր	896
Որ ի Նօրէ առաքեցար ի փրկ.	144
Որ ի յերկնից իջեր անսկիզբն	410
Որ ի յերկնից իջեր Բանդ	306
Որ ի չորեքկերպեան	304
Որ իջեր յերկնից Բանդ Աստուած	434
Որ ի սկզբանէ իմաստութեամբ	588

Որ ի սկիզբն փրկութեան	248
Որ ի վերայ բղխեալ	518
Որ ի վերայ քերովբէից	24
Որ ի վերդ ես քան զամենայն	196
Որ ի վերդ ես քան զմիսս	468
Որ ի քառակերպեան նստիս	464
Որ ի քրովբեական աթոռ	308
Որ ի քրովբեական կառսդ	508
Որ լուար Աստուած գոչմանն	922
Որ լուար Աստուած մարգարէին	960
Որ լուսով Աստուածային	712
Որ խաչեցար եւ թաղեցար	424
Որ խոնարհեցար ի բարձանց	192
Որ խոնարհեցար ի հայրա.	70
Որ խոնարհեցար ի յերկնից	384
Որ խոնարհեցար ի փկարութիւնս	178
Որ խոնարհեցար յանճառ	394
Որ խոնարհեցար յերկնից Բանդ	868
Որ խոնարհեցար յերկնից	624
Որ խոնարհեցար յերկնից ի հայր.	404
Որ խոստացար փալ զփականս	124
Որ խորհրդեամբ ընդ Նոր	330
Որ խորհրդոց ես Տէր	330
Որ ծագեցեր մեզ լոյս մեծ	652
Որ կամաւոր խաչելութեամբ քո	420
Որ կերպարան Նոր	56
Որ կոչեցար յորդեգրութիւն	558
Որ կոչեցեր առ քեզ Տէր	850
Որ կոչեցեր զհեռացեալքս	274
Որ համագոյդ ես Նոր եւ	520
Որ համագոյդ ես Նոր եւ սուրբ	436
Որ համագոյից ես հասարիչ	160
Որ համանման մեծին Եղիայի	714
Որ համբարձան այսօր	476
Որ հայիս քաղցրութեամբ	158
Որ հայրական իշխանութեամբ	886
Որ Նայրդ ես բարեխնամ գթա՛	856
Որ հաստատեցեր բանիւ	608
Որ հարցն մերոց Աստուած	204

Որ հրաւիրեցեր գլառաջա.	710
Որ հրաւիրացեր գորդիս	562
Որ յաթոռ փառաց բազմեալ	330
Որ յաթոռ փառաց նսրիս Բանդ	438
Որ յաթոռ փառաց նսրիս ընդ	404
Որ յահեղակերպ աթոռ նսրիս	500
Որ յամենայնի ես ասար.	508
Որ յամենայնի ես կարող	162
Որ յամենայնի ցուցեր	256
Որ յանապարէ կոչեցար	692
Որ յանարուեսար	602
Որ յանէից անմարմն.	34
Որ յանէից գոյացուցեր	322
Որ յանէից սպեղծեր	698
Որ յանէից սպեղծող	900
Որ յանճառելի ծոց Նոր	282
Որ յանճառելի ծոցոյ	64
Որ յանսկզբնական Նորէ	950
Որ յանսկիզբն էն	602
Որ յանսկիզբն ի Նորէ	710
Որ յանսպուեր ի լուսոյն	132
Որ յանքնին ծոցոյ Նոր	954
Որ յառաջագոյն յօրէնս	722
Որ յառաջագոյն սահմա.	744
Որ յառաջ քան զարեւ.	496
Որ յառաջ քան զյաւիտ.	172
Որ յարեարդ ի մեռելոց կենդա.	372
Որ յարեարդ ի մեռելոց Քրիստոս	454
Որ յարմապոց	570
Որ յաւիտենից ես Աստուած	444
Որ յերկնային զինուորութեանցդ	676
Որ յերկնային զինուորութեանցդ	428
Որ յերկնային զօրս	514
Որ յերկնից իջեր	306
Որ յերջանիկ ընտրեալ սրբոց	564
Որ յերթեանդ ես ընդ Նոր	68
Որ յորովայնէ ընտրեցար	550
Որ նախիմաց	24
Որ նշանաւ ամենայաղթ	650

Որ նստիս ի քրովրէս	326
Որ շնորհօք սուրբ Նոգույն	104
Որ ողորմեցար ի մեղս ծնեալ	20
Որ ողորմութեամբ զգեցար	284
Որ ողորմութեամբ քո հիմնեցեր	474
Որոյ առեալ հրաման	100
Որ Որդիդ ես եւ Բանդ Աստուած	854
Որ ունիս իշխանութիւն	614
Որ պատուիրան ճշմարտութ.	246
Որ պսակիչդ ես	810
Որ սիրողք էք արարչին	138
Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի	842
Որ սքանչելիդ ես	324
Որ վասն մեր յերկնից	502
Որ վասն մեր յերկրի	336
Որ վասն մերոյ փրկութեան	400
Որ վերստին նորոգեցեր	396
Որ վերօրհնիս յաթոռս	308
Որ Տէրդ ես երկնի եւ երկրի	186
Որ փրականս առ ի քէն	216
Որ փրամահադորդ քո չարչա.	458
Որ փառաբանիս	250
Որ փառօք Նօր հանդերձեալ ես	878
Որ փափագելի Կենսմամբ	668
Որք արժանաւորեցայք ի	416
Որք արժանաւորեցայք կոչիլ	738
Որք եկեալ եմք ի պատուել	838
Որք զանձինս իւրեանց ընծայե.	806
Որք զանձինս իւրեանց քեզ	784
Որք զառ ի Զրիստոս	828
Որք զարդարեցին	682
Որք զբաժակ մահու ընդ քեզ	824
Որք զհանդէս նահապակութեան	784
Որք զփանջանս յանօրինացն	810
Որք թարգաւորաց ազգաց	682
Որք ի մարմնի զանմարմնա.	812
Որք ի մարտի անօրինացն	804
Որք ի սկզբանէ պատուեալ	136
Որք հաղորդեցան	828

Որք փնկակից եղաք	476
Որ քրիստոսանուէր կոչմամբն	556
Որ օրհնիս ի հրեշտակաց	214
Որ օրհնիս յանմարմնական	800
Ուղիղ են ճանապարհք քո	200
Ուրախանան հրեշտակք	800
Ուրախացան ազգք	912
Ուրախացան զօրք երկնից	688
Ուրախացիր Աստուածածին որ	94
Ուրախացիր Աստուածածին վերօրհ.	40
Ուրախացիր եկեղեցի Քրիստոսի	154
Ուրախացիր պսակ կուսից	594
Ուրախացիր սրբուհի	38
Ուրախ լեր այսօր	606
Ուրախ լեր Աստուածածին յոյս	46
Ուրախ լեր Աստուածածին փաճար	86
Ուրախ լեր բերկրեալ ամն.	38
Ուրախ լեր եկեղեցի սուրբ	310
Ուրախ լեր մայր անճառ	624
Ուրախ լեր Մարիամ	192
Ուրախ լեր Մարիամ կոյս	34
Ուրախ լեր Մարիամ սուրբ	32
Ուրախ լեր յոյժ դուստր Սիովնի	310
Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի	606

Չ

Չար կապանաց	356
Չարչարակցեալ քեզ	774
Չհանդուրժեալ բնութեամբ	764

Պ

Պահապան խնդրենք	232
Պայժառացան այսօր սուրբ	750
Պայժառացիր եկեղեցի Աստուծոյ	816
Պայժառացիր եկեղեցի հեթան.	380

Պարկերակից եղեր հողեղէն	80
Պարուական վկայից	784
Պարրաստ արարեր առաջի իմ	858
Պարգեւատուն ամենեցուն	364
Պարծանք եկեղեցոյ	106
Պարծանք հաւարոյ	794
Պարծեսցին սուրբքն փառօք	786
Պարծեսցին սուրբքն փառօք եւ	836
Պարկեշտ կանայքն	580
Պարունակեալ պահէին	656

Ռ

Ռահ գործեալ երկնաւորաց	908
------------------------	-----

Ս

Սարսափելի հողմոյ նման	512
Սարսափելի որոտմամբ եւ ահագին	864
Սեղան քո Տէր	628
Սիրտ իմ հաստապեցաւ	926
Սին լուսոյ եւ ամպ հովանի	76
Սոսկալի է օր վախճանին	916
Սոսկալի փեսիլ հրեշտակին	386
Սուրբ Աստուած արարիչ	790
Սուրբ Աստծ Նայր անսկիզբն	234
Սուրբ Աստծ Նայր անսկիզբն որ	820
Սուրբ Աստուած որ վասն մեր	398
Սուրբ եւ Տէր եւ ի սուրբս	688
Սուրբ եւ Տէր զօրութեանց որ	788
Սուրբ եւ Տէր զօրութ. որ յանմ.	826
Սուրբ եւ Աստուածածին Մարիամ	88
Սուրբ զԱստուածածինն օրհնութեամբ	48
Սուրբ զխաչ քո շնորհեցեր	656
Սուրբ Խաչն օգնական	630
Ստուգութեամբ	732
Սրբութիւն սրբոց շնորհեցեր	638

Մքանչելագործ Աձ գրեզ	54
Մքանչելագործ Աձ որ ցուցեր	684
Մքանչելի է խորհուրդ	394
Մքանչելի կանայքն աներկիւղ	424
Մքանչելի հուր աստուածութեան	932
Մքանչելի հրեշտակն Տեառն	404

Վ

Վասն մերոյ փրկութեան	498
Վարդագոյն վառեալ	736
Վերաձգողն երկնից	334
Վիրաւորեալ յանցանօք	228
Վտանգիմ ի բազմութենէ	166

Տ

Տարածեալ	358
Տեսեալ գրեզ մահու լուծալ	956
Տեսիլ փայլակնաձեւ գուարթնոյն	458
Տէր Աստուած հարցն	208
Տէր Աստուած մեր	260
Տէր երկնի եւ երկրի, արարող	252
Տէր զլուր միսսանգամ քո	214
Տէր զլուր քո լուայ ես	948
Տէր զլուր քո լուայ վերօրի.	960
Տէրն յեփ սպեղծման	766
Տէր որ գգութիւնդ քո գառափ	134
Տէր որ ի մէջ լերինն	292
Տէր որ վերայ քերովբէից	160
Տնօրինացաւ յարգանդի	78
Տուր մեզ Տէր զօգնութիւն	238
Տուք գփառս ի բարձունս	450
Տուք փառս Աստուծոյ	180
Տուք օրհնութիւն Տեառն	370
Տրփմահաղորդ չարչարանօք	912
Տօն ճգնաւորացն այսօր	800

Յ

Յնձայ այսօր եկեղեցի Աստուծոյ	120
Յնձայ այսօր եկեղեցի Աստ. յիշատակաւ	122
Յնձայ այսօր սուրբ եկեղեցի	718
Յնձայ այսօր փառօք	600
Յնձացեալ բերկրի Միովն	788
Յնծութիւն է այսօր հրեշտակաց	830

Փ

Փայլակնաձեւ հրեշտակն	388
Փայր կենաց զսա Նոգովն	640
Փայր կենաց որ փոխանակ	632
Փառաբանակից Նոր Որդի	462
Փառաբանութիւն առաքենք	898
Փառաւորեալ անճառելի	478
Փառաւորեալ անուն քո	220
Փառաւորեալ Աստուած	74
Փառաւորեալդ փառօք	802
Փառաւորեալ է անուն քո յաւեր.	222
Փառաւորեալ է անուն քո	494
Փառաւորեալ է քո յարութիւնդ	448
Փառաւորեալ յաւիտեան	184
Փառաւորեալ Որդի Աստուծոյ	442
Փառաւորելով զանուն քո	480
Փառաւորենք զքեզ Տէր	440
Փառք թագաւորին յաւիտենից	230
Փառք քեզ Աստուած	168
Փառք քեզ Աստուած փառաւոր.	876
Փառք քեզ Նայր որ կենարարդ ես	882
Փառք յարթ. քո Տէր: Խաչիլ	500
Փառք յարթ. քո Տէր: Պապր.	382
Փառք յարթ. քո Տէր: Որ փրպ.	158
Փառք պապիւ եւ գոհութիւն	182
Փառք սուրբ խաչին	634
Փառք քեզ Նայր երկնաւոր	836
Փառք Քրիստոսի ամենագօր	502

Ք

Քահանայապետք առաջինք	488
Քանգի գրեգ օրհներն	882
Քեզ վայելէ Աստուած	162
Քեզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն	844
Քեզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն	854
Քեզ վայելէ օրհնութիւն	264
Քեզ Քրիստոսի կաթուղիկէ	662
Քել պարծի այսօր	582
Քո յարութեանդ փառք վայելէ	430
Քրիստոս Աստուած աստուծոյ	234
Քրիստոս Աստուած բացեր	578
Քրիստոս Աստուած մեր	594
Քրիստոս Աստուած յիշեա	870
Քրիստոս Աստուած յոյս	286
Քրիստոս Աստուած որ առա.	654
Քրիստոս Աստուած որ վասն	336
Քրիստոս Աստուած որ տարա.	444
Քրիստոս ծնեալ այսօր	56
Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց	432

Օ

Օգնական ընդունելի	942
Օգնական մեր լեր	188
Օգնութիւն է մեզ յանուանէ	860
Օծեր իւղով զգլուխ իմ	858
Օրէնսգէտ արա գիտ Տէր	862
Օրհնեալ ես դու Քրիստոս	842
Օրհնեալ ես յաւիտեան	254
Օրհնեալ ես Տէր Աստուած	228
Օրհնեալ ես Տէր Աստուած	230
Օրհնեալ ես Տէր Աստուած	296
Օրհնեալ ես Տէր Աստուած	382

Օրհնեալ եւ Տէր եւ փառաւորեալ	224
Օրհնեալ եւ փառաւորեալ	182
Օրհնեալ Տէր Աստուած	194
Օրհնեալ Տէր Աձ հարցն	296
Օրհնեալ Տէր Աձ հարցն	288
Օրհնեալ Տէր Աձ օրհնեալ	290
Օրհնենք զքեզ անեղ	294
Օրհնենք զքեզ անսկիզբն Աստ.	224
Օրհնենք զքեզ անսկիզբն Նայր	198
Օրհնենք զքեզ անսկ. Նայր որ	290
Օրհնենք զքեզ անսկ. Նայր	190
Օրհնենք զքեզ Աստուած	226
Օրհնենք զքեզ Աստուած ընդ	40
Օրհնենք զքեզ Նայր անսկ.	772
Օրհնենք զքեզ Նայր անսկ. ստ.	864
Օրհնենք զքեզ Նայր սուրբ	262
Օրհնենք զքեզ մարդասէր Տէր	296
Օրհնենք զքեզ շնորհապու	744
Օրհնենք զքեզ որ առաք.	98
Օրհնենք զքեզ Տէր անսկիզբն	802
Օրհնենք զքեզ Քրիստոս	108
Օրհնենք զքեզ Աստուած	798
Օրհնեսցէ զձեզ Տէր ի Սիովնէ	860
Օրհնեսցի պսակ բաղցրութեան	472
Օրհնեսցուք եւ զովեսցուք	200
Օրհնեսցուք զՏէր եւ զյաղթող	954
Օրհնեսցուք զՏէր որ օրհնեացն	930
Օրհնեցէք զՏէր եւ օրհնեցէք	236
Օրհնեցէք զՏէր ընդ	214
Օրհնեցէք զՏէր յերկինս զօրք.	260
Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն	114
Օրհնեցէք մանկունք	600
Օրհնութիւն ի բարձունս	438

ՑԱՆԿ ՆԻԻԹՈՑ

Շարականներու Աստուածաբանութիւնը	10
Վկայութիւններ	14
1- Կանոն Ս. Աստուածածնի Ծննդեան	16
2- Կանոն Յովակիմի եւ Աննայի	24
3- Կանոն Ս. Աստուածածնի Աւերման	30
4- Կանոն Աստուածայայրութեան Ճրագալույցին	38
5- Կանոն Աստուածայայրութեան Ա. Օր	44
6- Կանոն Աստուածայայրութեան Բ. Օր	48
7- Կանոն Աստուածայայրութեան Գ. Օր	52
8- Կանոն Աստուածայայրութեան Դ. Օր	58
9- Կանոն Աստուածայայրութեան Ե. Օր	62
10- Կանոն Աստուածայայրութեան Զ. Օր	68
11- Կանոն Աստուածայայրութեան Է. Օր	72
12- Կանոն Աստուածայայրութեան Ը. Օր	78
13- Յարութեան Մեծացուցէներ	84
14- Կանոն Տեսոնրնդառաջի	96
15- Կանոն Անտոն Անապարականի	102
16- Կանոն Թէոդոս Թագաւորի	106
17- Կանոն Տրդատ Թագաւորի	110
18- Կանոն Դաւիթ Մարգարէի եւ Յակոբ Առաքեալի	112
19- Կանոն Սրբփանոս Նախավկայի	116
20- Կանոն Պետրոս եւ Պօղոս Առաքեալներու	122
21- Կանոն Որոտման Որդիներու	128
22- Կանոն Բոլոր Առաքեալներու	132
23- Կանոն Տասներկու Առաքեալներու	138
24- Կանոն Եօթանասուներկու Աշակերտներու	142
25- Կանոն Յովնան Մարգարէի	146
26- Շարական Ս. Սարգիս Զօրավարի	150
27- Կանոն Բուն Բարեկենդանի	154
28- Պահոց Շարականներ ԱԶ	158
29- Շարական Թէոդորոս Զօրավարի	170
30- Կանոն Աղուհացի Բ. Կիրակիի	172

31- Ապաշխարութեան Նարց ԱԿ	176
32- Շարական Կիրեղ Նայրապետի	188
33- Կանոն Աղուհացի Գ. Կիրակիի	190
34- Ապաշխարութեան Նարցեր ԲԶ, ԲԿ	194
35- Կանոն Աղուհացի Դ. Կիրակիի	216
36- Ապաշխարութեան Նարցեր ԳԶ, ԳԿ	220
37- Կանոն Քառասուն Մանուկներու	240
38- Կանոն Աղուհացի Ե. Կիրակիի	246
39- Ապաշխարութեան Նարց ԴԶ	252
40- Կանոն Ս. Գ. Լուսաւորչի Մուրն Ի Վիրապ	266
41- Կանոն Աղուհացի Զ. Կիրակիի	280
42- Ապաշխարութեան Նարց ԴԿ	286
43- Կանոն Ղազարոսի Յարութեան	302
44- Կանոն Ծաղկազարդի	308
45- Կանոն Աւագ Երկուշաբթիի	318
46- Կանոն Աւագ Երեքշաբթիի	324
47- Կանոն Աւագ Չորեքշաբթիի	330
48- Կանոն Աւագ Տինգշաբթիի	334
49- Կանոն Աւագ Ուրբաթի	342
50- Երգ Այսօր Անճառ – Ս. Ներսէս Նայրապետ	350
51- Երգ Աւագ Ուրբաթի Յերեկին	360
52- Կանոն Աւագ Շաբաթի – Տիրոջ Թաղման	364
53- Յինանց Ճաշու Գովեաներ	370
54- Կանոն Մուրբ Զափկի	374
55- Յարութեան Նարցեր ԱԶ	378
56- Յիշարակ Յովհաննէս Մկրտիչի Գլխաւրման	390
57- Կանոն Նոր Կիրակիի, Կրկնազափկի	394
58- Յարութեան Նարցեր ԱԿ, ԲԶ	398
59- Կանոն Աշխարհամարան Կիրակիի	414
60- Յարութեան Նարցեր ԲԿ, ԳԶ, ԳԿ, ԴԶ	428
61- Կանոն Նամբարձման	472
62- Կանոն Երկրորդ Ծաղկազարդի	484
63- Յարութեան Նարց ԴԿ	490
64- Կանոն Պենպեկոստի Ա. Օր	506
65- Կանոն Պենպեկոստի Բ. Օր	512
66- Կանոն Պենպեկոստի Գ. Օր	516
67- Կանոն Պենպեկոստի Դ. Օր	520
68- Կանոն Պենպեկոստի Ե. Օր	524
69- Կանոն Պենպեկոստի Զ. Օր	528

70- Կանոն Պենտեկոստի Է. Օր	532
71- Կանոն Յովհաննէս Մկրտիչի Ծննդեան	538
72- Կանոն Յովհաննէս Մկրտիչի	548
73- Կանոն Ս. Գ. Լուսաւորչի Վիրապէն Ելքին	554
74- Կանոն Լուսաւորչի Թոռներուն	560
75- Կանոն Ս. Ներսէս Նայրապետի	564
76- Շարական Սահակ Պարթեւ Նայրապետի	570
77- Կանոն Նովիսիմեանց Կոյսերու	570
78- Շարական Սանդուխտ Կոյսի	582
79- Կանոն Ս. Տապանակի	584
80- Կանոն Վարդավառի Ա. Օր	590
81- Կանոն Վարդավառի Բ. Օր	596
82- Կանոն Վարդավառի Գ. Օր	600
83- Կանոն Շողակաթի	606
84- Կանոն Վերափոխման Ա. Օր	610
85- Կանոն Վերափոխման Բ. Օր	616
86- Կանոն Վերափոխման Գ. Օր	620
87- Կանոն Ս. Խաչի Նաւակարիքի	626
88- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Կիր. Օր	630
89- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Բ2. Օր	634
90- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Գ2. Օր	638
91- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Դ2. Օր	642
92- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Ե2. Օր	646
93- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Ուրբ. Օր	648
94- Կանոն Վերացման Ս. Խաչի Շբթ. Օր	652
95- Կանոն Վարագայ Խաչի	660
96- Կանոն Գիւր Խաչի	666
97- Կանոն Ս. Մարգարէներու	672
98- Կանոն Ս. Թարգմանիչներու	682
99- Կանոն Ս. Յակոբի	688
100- Նարց Բերդեհէմի Մանուկներու	694
101- Կանոն Նրեշտ. Միքայէլի եւ Գաբրիէլի	698
102- Կանոն Ս. Նայրապետներու	704
103- Շարական Իգնատիոս Նայրապետի	710
104- Շարական Ոսկերերան Նայրապետի	710
105- Շարական Բարսեղ Նայրապետի	712
106- Շարական Գրիգոր Աստուածաբանի	712
107- Շարական Նիկողայոս Նայրապետի	714
108- Շարական Ս. Եփրեմի	714

109- Շարական Ս. Եւստրափոսեաններու	716
110- Երկու Բիւրերուն	718
111- Շարական Ս. Ստեփանոս Ուլնեցիի	718
112- Շարական Միւռնի օրհնութեան	722
113- Մեղեղի Միւռնի	722
114- Շարական Պապարագի Զգեստի	724
115- Շարական Պապարագի Խնկարկութեան	726
116- Շարական Եօթը Խոտաճարակներու	728
117- Շարական Սուքիասեան Սուրբերու	732
118- Շարական Վահան Գողթնացիի	732
119- Շարական Դաւիթ Դվնեցիի	734
120- Շարական Ս. Կիրակոսի եւ Եուղիպայի	734
121- Շարական Մինասի, Երմոզիւնէսի եւ Գրարոսի	736
122- Շարական Ոսկեան Սուրբերու	738
123- Շարական Արոմեան Սուրբերու	738
124- Շարական Վարդանանց Սուրբերու	740
125- Շարական Ղեւոնդեաց Սուրբերու	744
126- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Ա. Օր	754
127- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Բ. Օր	756
128- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Գ. Օր	758
129- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Դ. Օր	760
130- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Ե. Օր	762
131- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Զ. Օր	764
132- Երգ Եօթնօրեայ Արարչութեան Է. Օր	766
133- Երգ Արեւագալի	768
134- Երգ Խաղաղականի	776
135- Կանոն Մարտիրոսաց	782
136- Կանոն Ննջեցելոցն	842
137- Երգ Ննջեցեալներու	900
138- Յարութեան Աւագ Օրհնութիւններ	918
139- Շարական Ս. Աստուածաձնի Վերափոխման	968
Այբուրենական Յանկ Շարականներու	976

ՇԱՐԱԿԱՆ

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ

Աշխարհաբարի Վերածեց
Եփրեմ Արք. Թապազեան

HYMNBOOK

of the Armenian Apostolic Holy Church

Translated into modern Armenian by
Archbishop Yeprem Tabakian

Չափսը՝ 70x100 1/16
Թուղթը՝ օֆսեթ 70գ/մ²
Ծավալը՝ 63.5 տպ. մամուկ
Տպաքանակը՝ 100 օրինակ
Գինը՝ պայմանագրային

ИЗДАТЕЛЬСТВО АРМАВ

Ք. Երևան, Շիրազի 24 շ. 48 բն.
հեռ.՝ 34-73-35
Էլ. փոստ՝ armav-hrat@mail.ru

Г. Ереван, ул. Шираза 24 д. 48 кв.
тел.՝ +374-10-34-73-35
Email: armav-hrat@mail.ru